

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vsa leta 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnističu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Mrtva roka.

Boj proti kapitalu se oznanja tudi v naši deželi. Posebno goreče ga oznanjajo politikujoči duhovniki, in kdor bi verjel vsemu, kar govore in pišejo o kapitalu in o kapitalizmu, bi moral misliti, da so v naši deželi uprav ogromna premoženja združena v posameznih rokah.

V resnici pa je naša dežela jedna najsiromašnejših v celi državi, in o kakem večjem bogastvu posamičnikov še govoriti ni. Celo lastnikom najobsežnejših fidejkomisov ni posebno mehko postlano, vsi drugi pa se morajo več ali manj trdo boriti za obstanek. Pravega kapitalista imamo v celi deželi samo jednega in to je — katoliška cerkev.

Te dni je po listih krožil izkaz o premoženju mrtve roke. Ta izkaz, ki je posnet po „Statistische Monatschrift“, navaja, da znaša vrednost imetja katoliške cerkve v Avstriji 509.416.968 gld. To je ogromno premoženje, ki ni v nobenem razmerju s številom duhovnikov in s potrebami duhovskega stanu in cerkve same.

Pri tem skupnem imetju katoliške cerkve v Avstriji participira kranjska dežela z jako lepo svoto. Vrednost imetja katoliške cerkve na Kranjskem znaša po tem izkazu 13.589.281 gld., v katero svoto pa seveda ni všteto privatno imetje posameznih duhovnikov, ki tudi reprezentuje prav lepo svoto, saj so le redki tisti duhovniki, ki ne zapuste kolikor toliko imetja.

13½ milijonov goldinarjev ima torej katoliška cerkev na Kranjskem čistega premoženja, v deželi, ki je deloma kraška, kjer je ljudstvo siromašno, kjer ni skoro nikake industrije in malo trgovine, v deželi, iz katere prebivalstvo trumoma beži v Ameriko, ker doma niti kruha nima.

Ne bomo razpravljali o tem, kako si je katoliška cerkev to kolosalno premoženje pridobila. To je popisano na najtemnejših straneh zgodovine katoliške cerkve in je že cela stoletja sem predmet najbridkejšim pritožbam. Cerkev je vedno opravičevala svoje hrepenenje po posvetnem blagu s tem, da mora biti gospodarsko neodvisna,

ako naj izvršuje svoj poklic, ali dejstva so dokazala, da nobena stvar na svetu ni cerkvi in veri bolj škodovala, kakor prizadevanje, pridobiti kar največ posvetnega imetja. In dejstva so dokazala, da bi cerkev in njeni služabniki svoje verske in moralne namene veliko lažje in popolnejše dosegli, če bi živeli v siromaštvu kakor so živeli prvi oznanjevalci kristijanske vere.

Moje kraljestvo ni od tega sveta, je učil Izveličar, katoliška cerkev pa ima danes samo v prerevni kranjski deželi imetja v vrednosti 13½ milijona goldinarjev, povrh pa še toliko in tako raznovrstnih drugih dohodkov, da si vsak njen služabnik brez truda in znoja prihrani precejšnjo svotico.

Morda izpregovorimo drugikrat obširnejše o narodno-gospodarskem pomenu tega dejstva, da ima katoliška cerkev samo na Kranjskem 13½ milijona goldinarjev čistega premoženja. Da tako kupčenje premoženja, zlasti če je v posesti mrtve roke ne more dobro vplivati na občni gospodarski položaj, to menda vsakdo uvideva. S tem premoženjem bi se dalo veliko dobrega in obče koristnega storiti, če bi bilo v drugih rokah. Koliko trdnih samostojnih kmetov bi lahko bilo v deželi, če bi ta denar bil v rokah ljudstva. Koliko bi bilo že pomagano, ko bi se samo obrestni tega kapitala mogle porabiti v korist prebivalstva. Samo obrestni bi zadoštvale, da bi dežela lahko odpravila vse deželne davke in naklade in še bi jej preostajala vsako leto znatna svota.

Katoliška cerkev je največji kapitalist v naši deželi. V njenih rokah se nahaja ogromno premoženje, in neprestano se trudi, da to premoženje kolikor možno pomnoži, v tem ko njeni služabniki oznanjajo križarsko vojno kapitalu in kapitalizmu ter so pri tem podobni onim lažiprerokom, ki javno uče, da naj se voda pije, sami pa skrivaj vino pijejo. V tem so do pičice podobni svojim dunajskim prijateljem, ki siromašne žide brez usmiljenja preganjajo, z bogatimi pa dobre kupčije delajo.

13½ milijonov goldinarjev! Ta številka naj bi ljudstvu vendar odprla oči, da

bi spoznalo, kako grd in nedostojen humbug tiči v tem, če služabniki največjega in jedinega kapitalista v celi deželi rohne proti kapitalu in kapitalizmu, katerega niti ni pri nas.

K shodu spodnještajerskega učiteljstva.

(Dopis s Štajerskega.)

Zadnja številka strokovnega lista „Popotnik“ iznenadila nas je z obvestilom, s katerim se kliče spodnještajersko učiteljstvo drugič v tem letu na dan 7. decembra v Mariboru na skupni shod. Namen tega shoda je jasen. Gospod sklicatelj dela reklamo zanj z obrobjeno frazo. On piše: „Duh mladih... je v svoji celoti vendar neizmerno pogubonosn za nas, naš narod in očetnjo“. Oglejmo si v svoji „celoti“ ta „neizmerno pogubonosni duh!“

Stranka „mladih“ zahteva, izhajajoč od načela, da ne sme ostati izomika in veda le monopol premožnih, temveč, da postane ona obča last vsega človeštva:

a) naj se skrbi za to, da se vsakemu človeku zagotovi neko znanje, ki bodi primerno njegovim zmožnostim in določuje dalje

b) sredstva, s katerimi se more to doseči.

In tukaj stoje mimo drugih, obče veljavnih pedagoških načel, te-le „za nas itd. pogubonosne“ določbe:

a) Otroško delo naj se odpravi. (Ta točka govori pred vsem zoper izkoriščanje otrok v industrijskih krajih in velikih mestih, kjer se vprezajo mlada bitja v najnežnejši in najvažnejši dobi v delo za 8 krajcarjev dninarine, ali pa kjer hodijo otroci-učenci v tovarne celo po noči na delo.)

b) Učni pripomočki naj se preskrbijo za šole in otroke iz državnih stroškov (Po švicarskem vzoru.)

Na isti način naj se

c) revni otroci preskrbe z vsem, da zamorejo biti na vsaki način deležni šolskega pouka. (Je deloma zahteva našega državnega šolskega zakona).

Temu se pridruži bližnja in generalna tožba, s katero si je stranka mladih nakopala nasprotnikov, namreč:

d. Ločitev šole od cerkve. Oglejmo si to točko natančneje!

Mi se bojujemo za svobodo šole in učiteljskega stanu. Je-li pa možno, kdaj izvajati to, ako sta gori omenjena činitelja združena? Mislimo, ne. Kjer se družita dva, navezana sta drug na drugega, in prost ni nikdo od njiju.

Tako bi se vsaj mogla tolmačiti stvar. V istini si pa ohranja in osvojuje cerkev na šolo oblast in gospodstvo, in šola je na vseh voglih in koncih prikrajšana v svojih pravicah. To čutimo! Šola pa hoče in po svoji naravni določi mora biti samostojna. To je zahteva zasluženih, modernih pedagogov, in radi tega je ta točka v našem programu.

Ali glejmo dalje! Nasprotniki predrzno trde, da hočemo zatreti vero. Kakor bi ne vedeli, da je prava vera neločljiva od človeškega srca! So trenutki, v katerih občuti človek svojo odvisnost od večnih naravnih zakonov: od Boga. To — mladi — zatreti? Ne! Mi le zahtevamo nramnost v šolo. Ver, konfesij, kakor jih imajo razni krogi v mislih, utegne biti več, nramnost je samo ena. Za vzgojo iste bodi odgovorna mati in cerkev, ki imata otroka v oblasti od zibel naprej in ta celo do groba. Nramno vzgojo preskrbi učiteljstvo v šoli! Vidimo togotiti se nasproti nake naše... Betina, vneta katoličanka, vpraša v svoji nevolji: „Je-li Bog katoliški kristjan?“

Nasprotniki „mladih“ resumirajo navedene točke in jih identifikujejo s socialno-demokratskim programom. Sodba in ob-sodba je kratka in nagla. Navedene točke naj bi bile „pogubonosne“ za nas, naš narod... Ne verjameš li? Le beri obsodbo! Udobna je in misliti ni treba preveč!

Mladi začeli so obračati vso pozornost na šolo. In to je celo nramno! Zdravnik v bolnišnici, pravnik v pisarni, vojak v vojašnici, duhovnik v cerkvi, delavec v tovarni, kmet na polju in učitelj v šoli: vsak na svoje mesto! Najimnitnejše kulturno

LISTEK.

Ponižno pismo Banavzom.

Moje nade dvigajo potrta svoja krila, moje srce vlačí davno zavrženi pogum na dan in ga čisti, da se bode zopet bliščal, kakor dnevi štirinajstega ali petnajstega stoletja. Prezgoda sem hotel obesiti svoje harpe na babilonske vrbe; gospod Evgen Lampé je nastopil še o pravem času. Še en trenotek — in bilo bi prepozno. Mojim trudnim rokam so že izpadala vesla, svoj čoln sem kanil prepustiti vetrovom, da ga odnesejo... v brezbrežnost... kdo vé, kam?

Ne! Še ni vse izgubljeno. Gospod Evgen Lampé zbira svojo armado in v znamenju znanosti, kulturne zgodovine, povéde tretji red v zlati srednji vek. Hozana! Torquemada — povrnjena ti bode čast, ki so ti jo jemali brezbožni framasoni, liberalci, socialisti in anarhisti. Moderna veda pojde v Kanoso, Tavčar in Horvatek na grmado, Dimnik pojde — hočeš, nočeš, moraš — za mežnarja, Miklavževi parkeljni dobé Aškerčevu fizionomijo, Evgen Lampé pa bode dosmrtni rektor bodoče katoliško-slovenske univerze, ki bode konstatirala,

da je zemlja katoliška plošča, okoli katere se vrtil solnce in mesec z vsem zvezdovjem. Vrhovno cenzuro slovenskega pesništva pa bode oskrboval gospod Mihael, ne tisti, ki paradira z bliščecimi rubini na krščansko-socialni zastavi, temveč tisti, ki zna tako duhovito parodirati slovenske dekadente, da dobi „Dom in Svet“ na pariški razstavi gotovo prvo ceno, ako bode razpisana kakšna nagrada za poetiško neumnost in kritiško brezobraznost.

Moja vera je velika, kajti znamenja se množé. Ne samo po Slovenskem, temveč povsod, kjer je kaj „katoliške podlage“. Dunaj n. pr. je lahko ponosen, da je edino mesto, ki ima tako učene krščanske socialce kakor Ljubljana. Ako sem dejal, da bomo sežgali moderne znanstvenike, se mi samo tisti lahko smeje, ki v svoji svobodomiselnosti zaslepljenosti ne vidi čudežev, godečih se pred našimi očmi. Moja vera je močna, kajti klerikalci znajo obujati mrtve. Čitajte dunajske antisemitične časopise, da se prepričate! Eden teh bojnikov za blagodejno temo poroča o izborni „antisemitični“ drami „Beneški trgovec“, katero je spisal neki gospod Grillparzer. To je zmota; pa — errare humanum — isti pošteni prizna svoje zmote. Dotični urednik, „stramm“ krščansko-socialen okrajni

šolski svetnik, je dobil drugega dne po-pravek: „Prosim Vas, naznanite, da „Beneškega trgovca“ ni spisal Grillparzer, nego jaz, kajti — ein Stück von dieser stramm antisemitischen Tendenz hätte dieser waschlappige Liberale ja nicht über's Herz gebracht. Udani itd. William Shakespeare.“ In literarno izobrazeno uredništvo objavi popravek z dodatkom, da je bila zmota pač neoprostiva, kajti kdo bi mogel misliti, da bi bil mogel „framason“ Grillparzer napisati tako imenitno „antisemitično“ dramo, kakršna je „Beneški trgovec“.

Ako lahko Shakespeare vstane iz groba, da pošlje „Wiener Bezirksbotu“ popravek, zakaj ne Darwin, da ga sežgemo?

Čudeži pa se godé tudi na naših b'ago-slovljenih tleh. Če že „Slovenec“ priznava, da je bilo krivoprisežnih in hudodelskih papežev, tedaj se morajo bližati znameniti časi. To je jasno, kakor katoliški pojmi o filozofiji: Nekdaj so kometi prihajali, da naznanijo kugo, lakoto in prekucijo, sedaj pa v isti namen izostajajo, kakor v „Slovenec“ telegramske fakta, ki osvetljujejo klerikalno politiko. To pa samo veliča slavo naše katoliške žurnalistike, ker dokazuje, da je dosledna do zadnje pičice. Ako smo nasprotniki svetlobe v uvodnem članku, v umetnosti in književnosti, ostanimo taki

tudi v brzojavnih poročilih... Pa tudi v nebrzojavnih. Zakaj pa ne bi povedali svojim čitateljem, da je kaplan Zagorac, ki importira krščanski socializem ljubljanskega kalibra v Zagreb in Sisek, edini in pravi rešitelj Hrvatske? Naj se kakšen drugi list predrzne trditi kaj takega! He, časopise mora svoje čitatelje vzgajati in bogme, „Slovenec“ si jih je vzgojil, kakor jih potrebuje. Verjeti morajo „bravci“, ne pa misliti. Kako pa bi inace „možje pobiravci“ izhajali?

Bodimo dosledni! To je geslo tudi zagorskemu kaplanu Škrjancu. Kar velja za žive, velja tudi za mrtve; če prve vznemirjam raz leco, je samó dosledno, ako tudi mrtvim v grobu ne dam miru.

Gotovo imajo tudi Francozi podoben pregovor in pobožni asumpcionisti so skrbeli za to, da ne ostane beseda samo beseda, temveč da postane dejanje — v obliki hiše, polja in tisočfrankovskih bankovcev.

Časi so vsekakor jako resni, in zato se čudim, da je nekdo v Vašem listu zadovoljno naznanil bližajočo se smrt „Slovenskega Lista“. Dokler je Trst tako daleč od Ljubljane, je tako zadovoljstvo neodpustivo, kajti „Brivec“ izhaja v Trstu, v Ljubljani mora pa vendar tudi kdo skrbeti za humor in za smeh. Čitajte „Slov. List“,

polje vseh narodov je šola. O tem ni dvombe. Državni šolski zakon dela vso čast naši očetnjam, toda isti je le temelj krasni in ponosni stavbi. Mladi delajo na to, da se ta stavba dovrši, in vabijo na sodelovanje ves zaveden in napreden narod. V svrhu iste ideje posvetujejo se s tovariši ne glede na njih narodnost, in se bodo posvetovali i nadalje. Narod nam je pomakniti na višjo stopnjo izomike: napredovati je treba! Narod s kulturo na vrhuncu propasti ne more. Nikdar! Pot imamo začrtano. Ako nam kaj ne bo ugajalo, hočemo to spremeniti in prikroji naprednemu duhu; principom se ne izneverimo nikoli! Dobra tretjina spodnještajerskega učiteljstva spoznala je v zadnjem času nazadnjaški duh, ki se vtepa in vije po vsakovrstnih potih v šolske prostore, in ista tretjina stoji danes neupogljivo zvesta v boju za svobodo šole in vsega učiteljstva.

Na nameravanem shodu hoče se dokazati, da je „pogubonosni“ naš duh. In sicer tako pogubonosni, da strmoglavimo zdaj pa zdaj v prepade, ki jih vidi g. sklicatelj, ako ne pridemo pravočasno, to je 7. decembra v Maribor. No, marsikdo si bode mislil, ravno tako nujna pa stvar tudi ni in bo izvajal z ozirom na svojo družino napram istemu vabilu svoje konsekvence. Toda nujna je stvar vendar. Za koga? Mar za zavedno in napredno slovensko učiteljstvo? Nikakor ne. Mudi se le dunajskemu učitelju Moserju, snovatelju katoliškega avstrijskega učiteljskega društva in znanima agitatoricama, ki že več ko leto dni snujeta načrt za ustanovitev takega društva. Moser se trudi že delj časa z nevaležno nalogo; dobil je nekaj Tirolcev, na Gorenjem in Spodnjem Avstrijskem nekaj katehetov, redovnikov, organistov, nun in mežnarjev in sedaj je vrgel svojo mrežo na „verno“ slovensko učiteljstvo. Obrnil se je do Tinskega (Tomažiča), a ta sam nezmožen, do g. Černeja.

Dasi nam taktika velava obiskovati zborovanja in skrbno zasledovati gibanje na šolsko-političnem polju, vendar ne gremo na shod. Ako se shod vrši, pritisnil bo dan 7. decembra slovensko štajerskemu učiteljstvu pečat razpora in nasprotstva, in takemu dnevnopisu iz principov in občutkov kumovati ne maramo.

V Ljubljani, 2. decembra Spravne konference.

Danes dopoldne se vrši drugi pogovor med pomnoženima izvrševalnima odboroma desnice in leve. Spravne konference se torej še ne vrše, nego le pogovori, na kakšni podlagi naj bi se take konference začele. Pri prvem pogovoru so zahtevali Čehi za čisto češke okraje notranji češki jezik; sicer ne odnehajo od svoje obstrukcije. Nemci s to zahtevo niso bili zadovoljni in so nasprotno zahtevali, naj se Čehi najprej zavežejo, da ne bodo delali obstrukcije. Šele po tej obljubi so pripravljeni spuščati se v nadaljno razpravljanje z njimi. Že v prvi seji se je torej pokazalo, da se ne doseže nikak uspeh, ako ne odnehajo Čehi od svojih pravic.

kadar Vas tarejo skrbi in Vas obhaja žalost, pa bode te hvaležni gospodu uredniku, ki Vam priredi za vsako ceno smehljaj na turobno zakrivljena ustna z nedosežno neumnostjo slovenskega „kikerikija“.

Če bi vsaj „Dom in Svet“ imel več platnic! Tisto berilo je pač tudi zanimivo a kaj, ko ga je premalo! Tam se vzgaja pesniški pomladek, ki utegne povrniti domovini „ideale“ lepših pretečenih časov, prekrasno razlaganih v „Katoliškem domu“ v navzočnosti „cvetu“ slovenske inteligence. Kar so ljudje a la Gregorčič, Aškerc, Zupančič, Kette, Cankar uničili, vstaja v pomlajeni svežosti iz groba, recte iz miznice dr. Lampeta, in naivna poezija, ki ne more nikogar pohujšati, ker je sploh brez vsebine, se blešči tam kot dragoceni duševni plod katoliške Muze. Tako se združujeta v katoliškem taboru leposlovje in veda v sladkem objetju ad majorem Dei gloriam na podlagi najsvobodnejšega poneumnjevanja narodov.

Le še kakšno sredstvo bo treba iznajti, da se prisili solnce v druge tire, kajti danes je to še vedno nekakšen prekucuški nebeški aparat, ki naznanja na solnčnih urah da gre čas naprej, česar pa nikakor ne sme biti, ker tako nikdar ne bi dospeli v blažene čase — nazaj.

Danes se snidejo zastopniki leve in desnice znova. Listi sodijo jako pesimistično in težko je verjeti, da si ga ni človeka, ki bi ne želel konferencam uspeha, da bi imeli ti razgovori kaj večjih posledic. Čehi so za enakopravnost narodov v svobodni domovini, Nemci pa za hegemonijo in nemški centralizem. Te dve stališči se ne bodeta mogli nikdar zediniti, nego se mora eno prav gotovo umakniti drugemu.

Srbski veleizdajski proces v avstr. ogr. delegacijah.

Poslanci dr. Pacak in tovariši so interpelirali zunanjega ministra Goluchowskega takole: Nedavno se je širil po vsi Evropi krik groze radi teške, nečuvne obsebe cele vrste politikov v Srbiji, katere so vrgli brez vsakega pravnega dokaza krivde na temelju naravnost brezprimernih lahkomišelnih sumničenj za dolga leta v ječo in verige. Najboljši možje dežele trpe v ječi ter so vklejeni v verige ali pa so jih izgnali iz dežele. Mi ne zahtevamo, da bi se vmešavali v notranje razmere tuje dežele, toda menimo, da smemo zahtevati, da uporabi Avstro-Ogerska ves svoj zakoniti vpliv, da se v Srbiji humaniteta in civilizacija tako nezasišano ne pobijata. Zunanji minister grof Goluchowski je odgovoril, da nam notranje srbske razmere niso prav nič mar, da se vanje ne smemo vtikati. Kar zahtevamo zase, moramo dati tudi drugim. — Dober odgovor! A zakaj trpi Goluchowski vtikanje Velikonemcev in Italijanov v naša notranja vprašanja? V italijanskem parlamentu so imeli nedavno celo debato radi dogodka v Rivi in napadali so avstrijsko vladu na najimpertinentnejši način. Da, še več, na avstrijsko notranjo politiko vpliva direktno nemški poslanik ter podpira levičarske obstrukcioniste. Naša vlada se seveda noče vtikati v srbske notranje razmere, ker se s srbsko vladu strinja. Prav pa je bilo vendarle, da so interpelirali dr. Pacak in tovariši v tej zadevi. Naj izve svet, da simpatizirajo avstrijski Slovani s srbskimi radikali ter da obsojajo postopanje grofa Goluchowskega.

Vojna v Južni Afriki.

Angleški kolonijski minister, Chamberlain, ki je pravi provzročitelj vojne v Južni Afriki, je imel te dni zopet političen govor. Zdi se nam, da so podobni Angleži plašljivcem, ki govorijo vedno in vedno, da si preženo strah in grozo, ki jih obdaja. Tudi Chamberlaina je strah, in zato je govoril v enem tednu dvakrat; to pot je imel govor na nekem banketu v Leicesterju. Chamberlainu se je zdelo potreba, pritisniti velik obliž na rano, katero je zadala njegovim rojakom bitka ob Modder Riverju. Angleži so izgubili 1800 mrtvih in ranjencev, med temi izredno veliko častnikov. Tudi general Methuen je ranjen v nogo. Sedaj se je pokazalo znova, da so angleški poročevalci naravnost nesramni lažnjivci, ter da jim ni verjeti niti besede. Poročali so o sijajni zmagi in o „popolnem uničenju“ Burov, a sedaj se je pokazalo, da so imeli največje izgube Angleži, in da so se jim Buri le previdno umaknili. General Cronje se je utrdil na hribcih pri Spyfonteinu ali pri

Kadar bode „Učiteljski Tovariš“ z ostalimi puntarji prisiljen vклонiti smrti vrat, nastane seveda carstvo „božje“ na zemlji in mesto vseh nepraktičnih zakonodajnih aparatov bo papeževa volja „suprema lex“. Na važnejši državni potrebi pa bodeta tedaj bira in papežev vinar, evetvalno tudi papežev goldinar.

Kar se tiče Ljubljane, se bo njeno obliče le malo spremenilo. Gledališča n. pr. ne bo treba porušiti; dovolj bode, ako se drame peklu zapisanih pisateljev a la Ibsen, Gogol, Langman itd. prepovedo; vodstvo Talijinega hrama se izroči „Delavskemu“ gledališču s Turjaškega trga; dramaturg postane dr. Opeka, jezik pa bo popravljal gosp. Milevoj Ivanov. Vsak teden bo enkrat tajna predstava po primeru tajnih sodnijskih sej, da se bodo matadorji javne morale lahko inter muros odškodovali za brežmerna askeze, za javnost pa se sestavi repertoar iz iger a la „Mlinar in njegova hči“!

Kaj podobnega bi bilo pač tudi za našnje političarje že ugodno, ki določajo svojo taktiko z vzorno modrimi reki, n. pr. ako nas bodo topli, se bomo jokali, ako nas bodo šegotali, se bomo pa smejali. V tem oziru mi vsekakor bolj imponujejo naši translitvanski bratje Arpadovega po-

Olifantsdamu ter čaka ondi Angležev. Razdeljeni so Buri v dva tabora. Na te slabe vesti torej je moral govoriti Chamberlain pomirjevalno ter je iznenadil svoje rojake z naznanilom, da obstoja med Anglijo Nemčijo in Sev. Ameriko alijansa, najboljša poročila miru v Evropi. Angleški listi imajo sedaj dovolj snovi, da zmotijo s premlevanjem te senzacne novice svoje skrbipolne bralce. — Iz Natala se poroča, da so Buri ostavili Estecourt in da se umikajo proti Colensu. — Mafeking Buri vstrajno bombardirajo, a menda ne s posebnim uspehom. — Zanimivo je, kako se pritožujejo angleški generali, da rabijo Buri dumdske kroglice. Angleži menda mislijo, da jih smejo rabiti le oni sami, ne pa tudi Buri proti njim. Sedaj se je pojasnilo, da rabijo Buri puške in streljivo padlih Angležev, da streljajo torej na Angleže s kroglicami, ki so bile namenjene njim, in pa da so dobili tudi vse druge kroglice lani, ko na vojno še nikdo niti mislil ni, iz Londona, iz tovarne Arturja Chamberlaina, ki je brat kolonijalnega ministra Chamberlaina, očeta sedanje nesrečne vojne. Angleže pobijajo toraj angleške puške in angleške kroglice!

Jedino ruski.

Zopet pravda za dognano stvar!

Mislil sem, da je tudi v nas Slovincih rešeno vprašanje, kateri slovanski jezik bode občevalni in knjižni jezik vsem Slovanom. Po ponesrečenem poskusu Majarjevem mislimo bolj praktično, da ne rečem pametneje. Čemu ustvarjati in iskati nečesa, kar imamo gotovo! Pred Nemci, Francozi, Angleži in Italijani smo Slovani siromaki. Kar imajo današnji večji in manjši kulturni narodi, tega nimajo Slovani. Nimajo namreč vzajemnega občevalnega jezika. Ako se razgovarjamo s svojimi brati, govorimo po nemški, francoski ali po italijanski. Taki siromaki bomo dotlej, dokler vseh nas ne prešine misel, da nam je potreba skupnega jezika, in dokler ne bomo vsi uverjeni, da pet ali deset milijonov v svetu nič ne izdaje.

Kateri slovanskih jezikov bode nam skupni jezik, to vprašanje je teoretično odločeno. Nijeden drugi jezik ne more biti naš skupni jezik, nego jedino ruski jezik. Kdor pogleda na zemljevid Evrope in Azije, ne bode o tem dvomil. Ruski jezik je jezik največjega naroda slovanskega. Ruski jezik je vsled svoje književnosti in radi važnosti ruske države jedini slovanski jezik, ki prihaja v poštev in se uvažuje v svetovnem življenju in gibanju. Dokaz temu je to, ker se ruščine uče Nemci, Francozi, Italijani in Angleži kot tistega svetovnega slovanskega jezika, s katerim bodo občevali z vsemi slovanskimi narodi.

Kar sem navedel, je toli važno, da imejmo to dejstvo vsekdar pred očmi. Istina je, ako se hočemo vsi Slovani med seboj razumeti, moramo govoriti jeden jezik. Mnogo prej se srečamo v slovanskih težnjah svojih, ako je vsem nam jeden cilj. Torej Slovinci, Hrvati, Srbi, Bolgari, Čehi in Poljaki bomo se najhitreje približali drug drugemu ako si izvolimo jeden občevalni

kolenja, ki so skoro nedosežni mojstri političnega glumaštva. Ko so vprizorili burko svojega tisočletnega državnega življenja, so vabili ves svet, da ogleda njih veličino in bogastvo; kar čez noč so pa stali z beraško mavho pred nami, ter so znali našo slavno kvotno deputacijo tako ganiti, da ji je skoro srce pokalo, ko je zahtevala od njih tri procenke več, kakor do sedaj. Zato so pa tudi pravi narod vitezov in idealov; saj so tudi vitezi v časih romantikov znali renimirati, beračiti ali pa ropati, kakor je nanesel ravno slučaj.

Gledè idealizma jim je pač vstal hud konkurent v nemški Vratislavi, kjer so burši odkrili svoje patriotično srce, ki jim prepoveduje, udeležiti se Goethejeve slavnosti, kajti spoznali so, da največji nemški pisatelj in weimarski minister ni bil dosti velik patriot. Hvala Bogu, mi smo lahko ponosni, da ne stojimo nikakor na nižji stopinji kulture; saj imamo tudi mi velikane na duhu, ki varujejo čast našega naroda, zgrajajoč se nad Prešernovo nemoralnostjo, ki je tolika, da dr. Lampetov „Dom in svet“ ne prinese Kleinmayr & Bambergovega vabila na naročbo novih izdaj Prešernovih poezij. In to govori cele knjige! —

Vaš udani

Quasimodo.

jezik, to je ruski. Ako se Slovinci, Hrvati, Srbi, Bolgari, Čehi in Poljaki nauče ruski, razumeli se bodo vsi med seboj, in razumeli se bodo tudi z Rusom. Zdaj pa, ako se učimo recimo češki, razumeli se bomo s Čehi, z Rusi pa s tem ne prihajamo v dotiko. Čemu torej dandanes sploh pripočati kak slovanski jezik razven ruskega za glavni smoter, ko nam vendar glavni smoter mora biti to, da si izberemo jeden vzajemni in književni jezik, a ta jezik mora biti le ruski jezik. Nikakor ne pravim s tem, da naj se ne učimo recimo hrvatskega ali češkega jezika. Znanje teh jezikov nam je radi sosedstva in bližine neobhodno potrebno, ali to znanje ima le krajevno važnost, dočim svetovne važnosti ne more imeti. Učenje in znanje kateregakoli slovanskega jezika, razven ruskega, ima za nas vrednost druge vrste, dočim ima ruski jezik kot svetovni jezik za vse Slovence vrednost prve vrste.

Azbuka! Azbuka! Ta dela baje mnogim preglavico! Radi te azbuke naučiti se je baje težko ruski! Ako bi mi to rekel Nemec, veroval bi mu, a da Slovan tako govori, to je neosnovano. Tako besediči sploh samo tisti, kdor se še azbuke niti učil ni. Vsak Slovan, Nerus, priuči se ruščini, ako le hoče, v par mesecih. Slovanski jeziki so si itak sorodni in zelo sorodni; učenje kateregakoli slovanskega jezika ni Slovanu nobena težava. Neslovani se zgrajajo pred cirilico, to je vse, da si ta azbuka igrača. Le trdne volje je treba. Neki častnik je učil nemške častnike ruski. V treh mesecih še niso znali azbuke! Jedni Jugoslovani imajo, drugi poznajo cirilico, a da je mi ne bi znali? Sramota bi bila! Dejstvo je to: v istem času, v katerem se naučimo toli hrvatski ali češki, da moremo pisati znanstvene knjige, naučimo se tudi ruski v istem obsegu. Nili torej pametneje in koristneje, da se učimo ruski? Marljivosti in trdne volje pa je v tem treba radi tega, ker še danes nimamo šol, v katerih bi se predaval ruski jezik, in ker smo še danes navezani na svojo podporo.

Pravijo, da je Rusija daleč! Katera država v Evropi nam je danes daleč? Slovenskemu kmetu, ako ima zdrave in močne roke, še Amerika ni daleč. Nam razumnikom pa je Rusija daleč! V Avstriji imamo mnogo mnogo Rusov, a dalje čez mejo brez konca in kraja Rusov. Kakor Rusija, tako blizu ni nam nijedna država v Evropi. Po krvi in jeziku, po tradicijah in mišljenju so nam Rusi bližnji narod. Le zvez nimamo z njimi. Tako državnopravno razmerje, kakršno je med Avstrijo in Nemčijo, moralo bi biti tudi med Avstrijo in Rusijo. To je naš program. Čehi se potegujejo zanj. Vsa tista sredstva, katera omogočujejo avstrijskim Nemcem duševno in kulturno zvezo z Nemčijo, morajo se uveljaviti med avstrijskimi Slovani in Rusijo. Kakor lahko pišemo in pošiljamo navadno pismo v Berlin za pet krajcarjev, tako bi morali mi imeti jednako olajšavo v Petrograd. Danes nam je res še Rusija zaprta, ali v bodoče mora nam biti popolnoma odprta. Stari predsodki o Rusiji, katere nam vcepljajo Nemci, morajo se razkaditi, ako ne danes, pa jutri.

Za sedaj nam ne preostaje nič drugega, nego da se učimo ruski zasobno. V to potrebnih šol nimamo, in jih ne bomo imeli nikdar, ako bode to odvisno od takih vlad, kakoršne so dandanes v Avstriji. To nam dokazuje vladna prepoved. Neverojetno je, da je mogoče prepovedovati učenje jezikov! Kje smo? V katerem stoletju živimo? Ali smo res barbari? Francoskega in angleškega jezika uči se ves svet. Slovani učimo se vsega, samo ne svojih bratskih jezikov. Pol dela in truda nam je olajšanega, ako se hočemo učiti ruski. Polovico umejemo, še več. Poglejte, koliko je tu razlike! „Na dérevě sidit soróka“ (na drevesu sedi sraka), kaj ne, koliko truda je treba, da se to naučimo!! In vendar je ljudi med nami, ki menijo, da se je ruski težko naučiti!

V naših šolah morala bi biti ruščina obvezni predmet za vse Slovence. Na vseučiliščih morala bi se predavati ruščina ravno tako, kakor ostali moderni jeziki. Tega nam je treba, in to si moramo izposlovati. Grški jezik se odpravi iz srednjih šol, a staroslovensčina ostani, ker je podlaga primerjajoči slovanski znanosti. Dokler tega ne dosežemo, snujmo „ruske kružoke“ po vsej Sloveniji!

Anton Ivanovič Trstenjak.

Dalje v prilogi.

Slovensko gledališče.

(Konec.)

Junak večera je bil g. Pestkowski kot Mefisto, in bil je od kraja do konca pravi Mefisto, izborni maskiran in imenitno oblečen. To je uloga ki je zanj ustvarjena, ali pa je on ustvarjen za to ulogo. Njegov krepki glas se je razvijal v vsem velikem obsegu; čuli smo v njem nekaj vrazji poudarek, ironični zlobni posmeh, ki je prišel do popolne veljave, ko je pel podoknico. Najboljši je bil v drugem dejanju, kjer je imel priliko, da se je izkazal kot pevec in igralec. Njegova vrazja pesem in imenitna igra, ko se zviija pred križi in grize svoj meč, je pač kaj posebnega, kar nam razodeva pravega opernega basista. In tako je bil dovršen g. Pestkowski ves večer, in občinstvo mu je izrekalo toplo pohvalo.

Fausta je pel g. Desari. Zastavil je vse svoje najboljšje sile, da je rešil tako lepo to težko nalogo. Precej v prvem aktu je dosegel uspeh, h kateremu mu je pač tudi pomogla lepa igra, ki je kazala starost in onemoglost Faustovo. Najlepše je pel v tretjem dejanju prekrasno pesem: „Pozdravljena mi, soba sveta...“ Lepo se je zlagal v duetu z gđc. Carneri, ob katerega koncu je zakipel v njem dramatiški čut. Glas mu je vztrajal do konca, kar nam izpričuje, da napreduje g. Desari od predstave do predstave. Imel je krasno opravo in lepo masko, kar znači, da ima g. Desari dober okus.

Gospod Nollj je bil izvrsten Valentin, ki je zbudil hrupno ploskanje s svojo molitvijo, katero je prekrasno pel. Najlepši uspeh je dosegel tudi v prizoru, ko umira. Gospa Polakova je bila Siebel. Ljubke zunajnosti je bila tudi ljubkega petja. S prav srčnim izrazom je pela nežno pesem: „Cvetke ve, prosite zamé...“ Ploskanje, ki ga je povzročila, je bilo glasno, a zaslužno. Nova je bila tudi gđc. Bitenčeva kot Marta. Veseli nas, da je gđc. Bitenčeva tako pogumna. Spričo svojega začetništva je dobro pela, za kar jo pohvaljamo in ji priporočamo vztrajnost in marljivost. Zakaj bi ne imeli pri nas tudi enkrat svoje altistke? Neznatno ulogo Branderja je dobro pel g. Polasek.

Zbor je dobro pel in živahno igral. Moški zbor je bil izvrsten v drugem in četrtem dejanju, takisto mešani zbor, ki je pel lepo nuansirano ob umirajočem Valentinu. Orkestru bi ne imeli mnogo očitati. Da se je gladko iztekla njegova naloga in da je bil uspeh „Fausta“ tako lep — naravnost časten za naš oder, za to sodi priznanje g. kapelniku Benišku.

Uprizoritev je bila skrbna, premori kratki, kar hvali g. režiserja Nollja. Vendar se je z lučjo tisti, ki jo ima v rokah, v tretjem dejanju preveč igral. Kdor vodi zbor za odrom v IV. dej., naj pazi, da ne bo njegova senca mouila ugodnega vtiska.

Gledališče je bilo skoro razprodano. V bodoče, ko zvedo ljudje, kako je „Faust“ izborni uspel, bo gotovo docela polno.

— a —

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 2. decembra.

— Osebnosti. Sodni pristav v Novem mestu g. dr. Rogina je imenovan okrajnim sodnikom v Kranjski gori. — Pravni praktikant gosp. dr. Armin Lorber je imenovan avskultant pri okrožnem sodišču v Mariboru. — Orožniški stražmojster v Ptuj g. Jos. Požun je imenovan okrajnim tajnikom na Štajerskem.

— Občinski svet ljubljanski ima v torek, dne 5. decembra t. l. ob petih popoldne v mestni dvorani redno javno sejo.

— „Slovenec“, lažnjivi cerkovnik iz Vodnikovih ulic, napada včeraj naš list po stari svoji navadi. Najprej obdrigne se z umazanij svojim jezikom ob „žida“ Peniška — kolikokrat so rejeni kanoniki v Šenkavskem farovžu že prehrustali tega našega poročevalca! — potem pa se spravi na Dalmatinca Bulata, s kojim počenja nekako tako, kakor z židom Peniškom. Spoštovani dalmatinski poslanec postal je pod roko „Slovenčevih“ gospodov naenkrat „Narodovec“ in mi smo „skopčani“ z „Jedinstvom“. To je najnovejša modrost Šenkavskih političnih kaplanov, ki „slovansko zvezo“ brez dvojbe najbolj s tem podpirajo, da pred Slovenci smešijo političnega zaveznika dr. Bulata! Vraga, ali dr. Šušteršič res meni, da bode komandiral ves svet, in

da še celo dr. Bulat nima družega nujnejšega posla, nego zbirati v devetero grb svoje hrbtišče pred njim, dr. Šušteršičem? Dr. Bulat — „Narodovec“ in zaveznik Schwegljev, to je najnovejši, kar so si izmislili pri „Slovencu“. Škoda, da nismo že v predpustu, ker take predpustne šale še res nismo kmalo doživeli! Sicer je pa „Slovenec“ poštenjak in čez vse resen list! —

— Trgovsko in obrtno društvo za Kranjsko. Posli tega društva naraščajo čedalje bolj. Trgovci in obrtniki se zatekajo v vedno večjem številu k njemu za svet in za pomoč v vseh trgovskih in obrtnih zadevah, in je društvo že marsikomu prav izdatno pomagalo. Slej kakor prej je seveda boj proti konsumnim društvom poglavitna društvena naloga, saj tiči v teh društvih največja nevarnost za ves trgovski in obrtni stan. In ta nevarnost je toliko večja, ker si dovoljujejo ta društva najprej kršenje zakona. Danes ga že ni tacega društva v deželi, da bi se ne bila proti njemu vložila pritožba na politično oblast ali na kazensko sodišče, ali vsak dan prihajajo nova kršenja zakonov ali celo očitne sleparije na dan. Trgovsko in obrtno društvo je v minulem mesecu vložilo zopet celo vrsto pritožb na različnejša oblastva proti počenjanju teh duhovniških kramarij in šnopsarij. Boj se postruje od dne do dne, kajti konsumna društva čutijo, da jim gre v tem boju za življenje in za smrt. Gotovo bi bilo že marsikatero padlo, da bi vlada strožje gledala na spoštovanje zakonov, škofjski ordinarijat pa da bi imel kaj smisla za osebni ugled, ki ga mora duhovnik vzivati, ako naj bo njegovo cerkveno delovanje količjak uspešno. Ker pa se ordinarijat prav najbolj kompromitiranih duhovnikov najgornečje oklepa, in ker je tudi vlada nad vso mero prizanesljiva, morajo trgovci in obrtniki sami braniti svojo kožo. Trgovsko in obrtno društvo izpolnjuje vestno svojo nalogo, zato pa je želeli, da mu pristopijo tudi tisti trgovci in obrtniki, ki doslej še niso člani.

— Glasbena Matica. Vzpored vele-zanimivega koncerta, pri katerem sodeluje c. kr. dvorni operni pevec, gospod Viljem Heš z Dunaja in pevski zbor Glasbene Matice, v nedeljo, dne 3. decembra t. l.: 1. P. Križkovski, Utopljenka, moški zbor. 2. Dr. Anton Dvořák: a) Prstan, b) Da, jaz te zapustim, dvospeva za sopran in alt iz „Moravskih dvospevov“ op. 32. s spremljevanjem na klavirju. 3. A. Lortzing: arija iz opere „Vormski orožar“, poje gospod Viljem Heš, c. kr. dvorni operni pevec. 4. Stanko Pirnat: Pomlad in jesen, moški zbor. 5. Cezar Kjuj: Dve roži, mešan zbor (iz ruščine). 6) W. A. Mozart: arija iz opere „Čarobna piščal“, poje gosp. Viljem Heš, c. kr. dvorni operni pevec. 7.) Dr. J. Brahms: „Iz gubljena mladost“, mešan zbor (po moravski narodni pesmi). 8.) Stjevan Mokranjac: VII. Rukovet, srbske narodne pesmi iz stare Srbije in Makedonije, mešan zbor. 9.) a) K. Bendl: „Pevčeva prošnja“, b) B. Smetana: „Ne kamenajte prerokov!“, c) P. Iljič Čajkovsky: arija kneza Gremina iz opere „Evgenij Onegin“, pesmi in arijo poje gospod Viljem Heš, c. kr. dvorni operni pevec. — Začetek koncerta točno ob polu 8. uri zvečer, konec ob 9. uri. Cene prostorom so navadne, kakor so pri koncertih „Glasbene Matice“ običajne. Vstopnice se dobivajo v trgovini gospoda J. Lozarja na Mestnem trgu danes v soboto do 7. ure zvečer, jutri, v nedeljo od 9. do 11. ure in na večer koncerta pri blagajnici. Koncert vrši se v zgornji veliki dvorani „Narodnega doma“.

— Slovensko gledališče. Danes vprizori se zabavna ljudska igra „Od stopnje do stopnje“. V koncertni sceni te igre sodelujejo tudi operne moči. Gospodična Carneri, poje krasni in povsod velepriljubljen Parla-valček Arditijev (katerega je povsodi, kjer ga je do sedaj pela, ponavljati morala, tako tudi letos v majniku pred nadvojvodinjo Štefanijo v Karlovih varih). Gosp. Desari poje arijo Lenskega iz Čajkovske opere „Evgenij Onegin“ in gospa Polakova poje več ljubkih in prijetnih kupletov. Glavni ulogi igre imata gospa Polakova in g. Inemann. — V torek dne 5. decembra (Miklavžev večer) iz ozirov na rodbinski večer narodnega društva „Sokola“ ni

predstave v gledališču. Prihodnja predstava je na praznik dne 8. dec. t. l.

— Miklavžev večer, ki ga priredi „Sokol“ s prijaznim sodelovanjem sl. del. pevskega društva „Slavec“ in gg. hrvatskih tamburašev, v torek, dne 5. decembra t. l. v telovadni dvorani „Narodnega doma“, ima nastopni vzpored: 1. Karišik iz spevoigre „Razsipnik“. 2. „U sladkosti sanji“, valček. 3. „Sokol“, koračnica. 4. Nastop Miklavžev s sijajnim spremstvom. 5. Gerbič: „Tak si lepa“, zbor. 6. Potpourri a) „Hej Slovani“, b) „Lepa naša domovina“, c) „Naprej“. 7. „Ljubim Te“, mazurka. 8. pl. Zajc: „Večer na Savi“, zbor. 9. „Sušačka“, koračnica. 10. Nedved: „Zvezna“, zbor. 11. „E“, mazurka. 12. S. Jenko: „Na moru“, zbor. 13. „San mladosti“, valček. 14. „Danica“, koračnica. 15. „Milica“, mazurka. 16. „Tamburaška koračnica“. 17. „Sretan Imendan“, mazurka. 18. Poputnica „Hrvatske“. 19. Mazurka Gjura Eisenhutha. 20. „Oj Banovci“, koračnica. Začetek ob polu 8. uri zvečer. Vstopnina: Členi so prosti vstopnine, rodbine članov plačajo 20 kr., nečleni po 40 kr. od osebe; otroci prosti. Ker sta reditelja večera, gg. Jagodic in Vernik, skrbela za posebno sijajno vprizoritev Miklavževega nastopa in svirajo priljubljeni hrvatski tamburaši bogat, vseskozi slovanski vzpored, bratsko društvo „Slavec“ pa oskrbi pevske točke, bode brez dvoma večer posebno zabaven, in je pričakovati prav obile udeležbe.

— „Slavčev“ družinski večer, kateri bi imel biti 3. decembra t. l., se je zaradi koncerta „Glasb. Matice“, preložil na nedeljo, 17. decembra t. l.

— Poučnozabavni večer „Slovenskega planinskega društva“. Sinoči se je vršil III. poučnozabavni večer slovenskega planinskega društva v mali zgornji dvorani „Nar. Doma“. Ker je bilo znano, da bo predaval g. župan Iv. Hribar nadalje v svojih vtiskih s potovanja po Rusiji, je došlo toliko gospodov in dam, članov in gostov, da je bila dvorana malone docela zasedena. Najprej je društveni predsednik, g. prof. Orožen pozdravil prisotne in naznanil, da sta prirastli društvu dve novi podružnici, namreč dunajska akademična in prva koroška, ki ima svoj sedež v Beljaku. Nato je v nad uro trajajočem prostem govoru poročal g. predavatelj o ruskem jeziku sploh in o moskovskem dialektu posebej, o ruskih gostilnicah in restavrantih, o ruski pošti, o Varšavi, Moskvi in Peterburgu ter o ruskem žensstvu. Predavanje se je sprejelo z dolgotrajnim ploskanjem.

— Direktorij „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ naznanja, da se bodeta z novim letom preosnovala slovenska šolska lista „Učiteljski Tovariš“ in „Popotnik“. Slednji se bo preimenoval v pedagogično revijo, ki bo prinašala samo šolsko-znanstvene razprave, „Učiteljski Tovariš“ pa bo od novega leta naprej šolsko-politični list ter bo izhajal kot glasilo avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva. S tem zadobi „Učiteljski Tovariš“ splošno važnost in ga zatojre toplo priporočamo v naročevanje tudi neučiteljem, sploh vsem krogom, katerim je mar za šolo in za vrlo naše učiteljstvo. Razen teh dveh listov izdajala bode „Zaveza“ še nov list z naslovom „Zvonček“. Ta bo namenjen slovenski mladini in bo priobčeval pesmi, povesti, prirodoopisne in prirodoznanstvene, zemljepisne in zgodovinske črtice ter sploh gradivo, ki uči, vedri in zanima mladino. S tem bo odpomagano čutni potrebi, zakaj „Vrtec“ že davno ni več to, kar je bil nekdanj in je torej le umestno, da se ga nadomesti z novim listom.

— Prešernov god. Jutri, 3. t. m. bo god našega najslavnejšega pesnika dr. Fr. Prešerna. 3. decembra leta 1800 je zaplakalo v preprosti kmetijski hiši na Vrbi dete, deček, kateremu so prisodile rojenice dva daru: mnogo gorja, hkratu pa blestečo pesniško genialnost. In s tema daroma je proslavil dr. Fran. Prešeren ne le samega sebe, nego ves slovenski narod, poklonivši mu zvezek prekrasnih svojih poezij. Slovenci hočejo postaviti svojemu ljubljencu ob stoletnici rojstva, prihodnje leto spomenik in nabirajo se zanj prinosi v vseh krajih naše domovine. Zdi se nam pa, da je jutri, v nedeljo, 3. decembra posebno umesten dan, da se spomnijo križem Slovenske rodoljubke in rodoljubi tega Prešernovega spomenika ter naberó in zložé na Prešernov god čim največ darov. Ta mesec poteče rok

za upošiljatev osnutkov bodočemu Prešernovemu spomeniku, ki se postavi v Ljubljani. Samo z Dunaja dopošljejo trije slovenski kiparji svoje modele, kar dokazuje, da se slovenski umetniki prav posebno zanimajo za častno naročilo nabiralnega odbora za Prešernov spomenik. Naj bi torej Slovenke in Slovenci hiteli z nabiranjem prinosov, in jutri naj ne mine nikjer nobena slovenska zabava, ne da bi se spomnili pred 99 leti na Vrbi v kmetijski zibelki plakajočega dečka — Francka, našega pesniškega prava Prešerna!

— Promocija. G. Matija Hočevnar iz Velikih Lašč bo v torek dne 5. t. m. na graškem vseučilišču promoviran doktorjem vsega zvrstilstva.

— Trgovcem v vednost! Po Kranjskem potuje potovalec dunajske firme Edvard Reinhalt & Comp., ki obiskuje prav pridno tudi klerikalna konsumna društva. Ta katoliška društva sklepajo z njim toli rajše kupčije, ker je firma židovska. Trgovci že vedo, kaj jim je storiti!

— Konsumna društva dobe tudi na Goriškem, tako vsaj sklepamo po tem, kar je dr. Pavlica govoril o njih na občnem zboru „Katoliškega delavskega društva“. Klaverno razmere kranjskih konsumnih društev so ga sicer spametovale toliko, da je priznaval nevarnost tega eksperimenta, ali v bistvu se je ogreval zanje in priporočal, naj se ustanalajo tam, kjer „ni pravih trgovcev“. Seveda se bodo proglašali za „neprave trgovce“ vsi tisti, ki se slepo ne uklanjajo duhovniški komandi. Goriški Slovenci naj bodo previdni in naj se odločno uprejo vsakemu poskusu, snovati konsumna društva.

— Važne poštne odredbe. „Wiener Zeitung“ je včeraj priobčila naredbo trgovskega ministrstva, s katero se z novim letom uveljavijo nekatere važne premembe sedaj veljavnih poštних določeb. Dosedanja dostavnina, ki se je plačevala na deželi za dostavljanje pisem, se odpravi, istotako dostavnina za dostavljanje časnikov. Tudi nekatere poštne pristojbine se premene. Dopisnice, ki so doslej veljale 2 kr., veljale bodo odslej 5 vinarjev, pristojbina za tiskovine, ki je znašala 2 kr., bo v prihodnje znašala 3 vinarje, za rekomandacijo pisem pa bo plačevati namesto dosedanjih 10 kr. pa 25 vinarjev. Tudi za mejnarodni promet so se določile nove takse in izdajo se tudi povsem nove poštne vrednostne znamke v kronski veljavi.

— Klub slov. biciklistov „Ljubljana“ naznanja svojim p. n. členom, da priredi v soboto, dne 20. januarja 1900. leta plesni venček (ne elitni ples) v veliki dvorani „Narodnega doma“. Vojaška godba nam je že zagotovljena. To smo že sedaj objavili zategadelj, da si znajo druga slavna društva primerno urediti svoje zabavne večere.

— Učiteljske premembe. Nadučiteljem pri Sv. Duhu na Stari gori kraj Radgone je imenovan g. Josip Sterniša istotam. Na nemški šoli v Brežicah je stalno nameščen začasni učitelj g. Ignacij Löschmig.

— Porotne obravnave. Prihodnji ponedeljek prične se pri tukajšnjem deželnem kot porotnem sodišču zadnje letošnje porotno zasedanje, ki bode trajalo dvanajst dni. V razpravo pridejo naslednji kazenski slučaji, in sicer dne 4. decembra: Dninar Jurij Wick iz Waldneukirchna na Gornjem Avstrijskem, hudodelstva tatvine; krojaški pomočnik Feliks Slabina iz Ljubljane, hudodelstvo ropar; dne 5. decembra: krošnjar Egidij di Lenardo iz Režije v Italiji, hudodelstvo goljufije; služkinja Ivana Žvan iz Srednje vasi v Bohinju, hudodelstvo detomora; dne 6. decembra: tesarski pomočnik Ivan Petkoš in črevljar Miha Dobravec iz Zaspas, hudodelstvo uboja, oziroma težke telesne poškodbe; dne 7. decembra: krojaški vajenec Anton Tomšič iz Kranja, hudodelstvo tatvine; dninar Jurij Bergant iz Dvora, hudodelstvo tatvine; dne 9. decembra: tiskovna pravda proti nadučitelju Petru Medveščeku zaradi razžaljenja časti; dne 11. decembra: železniški delavec Josip Jeglič iz Dovjega, hudodelstvo uboja; posestnik Alojzij Ažbe iz Dolenčič, hudodelstvo uboja; dne 12. decembra: gostač Gregor Koblar iz Železnikov, hudodelstvo goljufije; dne 13. decembra: mizar Franc Blodnikar iz Trnovega, hudodelstvo posilstva; posestnikov sin Franc Šubic iz Debenega, hudodelstvo uboja; dne 14. in

15. decembra: posestnik in gostilničar Blaž Ravnik iz Ljubljane, hudodelstvo roparskega umora; dne 16. decembra: hlapec Luka Korina iz Lukovice, hudodelstvo uboja.

— **Stavbna dela pri deželni dvorcu** so prekinjena do pomladi. Dograjen je del parternih prostorov, katerega so zdaj proti mrazu zavarovali; ker se je stavbnega materiala že zdaj mnogo navozilo, se bodo zidarska dela takoj spomladi nadaljevala.

— **Ljudsko gibanje v Ljubljani.** V mestu ljubljanskem, ki šteje 36.854 prebivalcev, bilo je v zadnjem četrtletju poročenih 74 parov. Novorojencav je bilo v tej dobi 284, umrlo pa je 272 oseb, med temi 40 takih, ki so dosegli starost čez 70 let.

— **Bolnica v Krškem,** ta spomenik darežljivosti in plemenitosti gospe Hotschevarjeve, je bila dne 30. m. m. slovesno blagoslovljena in se odprla tekom prihodnjih dni.

— **Od strahu umrla.** Pretečeno nedeljo stopli so se fantje v Lavrenčičevi krčmi v Št. Andrežu pri Gorici. Navzoča Marija Lavrenčič se je vsled tega pretepa tako prestrašila, da je na mestu umrla.

— **Laška korupcija.** Tržaško porotno sodišče je bivšega blagajnika občine Milje Impastorija, radi pomevjenja obsodilo na osem mesecev ječo. Soobtoženi klavnični nadzornik Tiepolo je bil oproščen.

— **Ogenj.** Predčerašnjim je bila zapazila Frančiška Škerjanec zasebnica na Karolinski zemlji, da gori slamnata streha okoli dimnika na hiši Martina Križmana, posestnika na Karolinski zemlji št. 7. Škerjanec je klicala na pomoč in nato so kmalu prišli ljudje na pomoč in so ogenj pogasili. Prva sta bila na strehi posestnikova sinova Josip in Ivan Žitnik, ki sta z vodo polivala gorečo streho. Učitelj Franc Črnagoj je tudi po telefonu poklical tamošnje ognjegasce, ki so prišli in z brizgalnico ogenj popolnoma zadušili. Ogenj je nastal, ker je dimnik prenizko izpeljan in so iskre padle na slamnato streho in jo vnelo. Sreča je bila, da se je ogenj takoj zapazil.

— **„Narodni dom“.** Podjetni gostilničar v „Narodnem domu“ odprl jutri v pritličnih prostorih na levo zopet kavarno, da tako ustreže občinstvu.

— **Nova restavracija** se je odprla danes v Gospodskih ulicah števil. 3, v Gerliczyjevi hiši. Prostori so prav lepi in urejeni z vsem komfortom.

— **Zdravstveno stanje v Ljubljani.** Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 19 do 25. novembra kaže, da je bilo novorojencev 18 (=26,73%), mrtvorojenca 2, umrlih 23 (=34,15%), mej njimi so umrli: za jetiko 4, za vnetjem soplnih organov 2, vsled nezgode 2, za različnimi boleznimi 15. Mej njimi je bilo tujcev 6 (=26,0%), iz zavodov 13 (=56,5%). Za infekcijskimi boleznimi so obboleli, in sicer za ošpicami 2, za vrtico 2 oseba.

* **Knezi uredniki.** Na Ruskem imajo sedaj troje urednikov, ki so knezi: Meščerskij, Uhtomskij in Barjatinskij. Prvi je reakcionaren, drugi konservativen, a tretji liberalen. Z žurnalistikom pa se bavijo tudi: knez Odojevskij, knez Golicev, knez Vjazemskij, dva grofa Tolstoj, grof Sologub, grofica Rostopčin, grof Salias in drugi plemenitaši najodličnejših in najstarejših ruskih rodbin V aferi Dreyfusovi je celó reakcionarni Meščerskij zagovarjal za Dreyfusa, Uhtomskij pa je bil somišljenik klerikalizma v Franciji. Vendar pa Uhtomskij ni mračnjak ter je v verskih in političnih vprašanjih dosti tolerant. Barjatinskij urejuje novi „Sjeverni Kurjer“.

* **Panslavistični „zločin“.** Poleti minolega leta je obsodilo budimpeštansko sodišče urednika slovanskih „Nar. Novin“, Ambroža Pietorja radi „hujskanja proti ogrskemu narodu“ na 8 mesečno drž. ječo in 600 gld. globe. Ko je odvetnik Matija Dula iz Turoviz Szent-Martonerja to zvedel, je pozval svoje somišljenike, naj gredo urednika v veliki trumi čakati na kolodvor ter mu izraziti svoje simpatije. In res je prišlo par sto Slovkov na kolodvor, ki so klicali „Živio“ ter peli slovaške pesmi. Dula je Pietorja objel in poljubil ter ga peljal v triumfu v mesto. Zategadelj pridejo Dula in še dva njegova kolega pred sodišče, ki jih gotovo obsodi na najhujšo kazen.

* **Nagrada pridnosti.** Francoska akademija razdeli vsako leto nekaj nagrad najpridnejšim revnim deklicam in mladencem. Letos so dobile nagrade: 19letni kamenosek, Le Berder iz St. Brieuxa, ker živi s svojim pičlim zaslužkom šestorico bratov in sester, gđc. de Croixware, ki skrbi že 20 let za razne sirote in sestra Margareta iz samostana Notre Dame, ker je vzgojila slepo gluho dekle, da zna šivati in čitati.

* **Mati, mučiteljica lastnih otrok, obsojena na vešala.** Tekom 14 dni se je pripetilo na Dunaju dvakrat, da so stali pred porotniki stariši, ker so mučili, trpinčili in pobijali svoje otroke. Delavec Hummel in njegova žena sta bila obsojena na smrt na vešalih. Predčerašnjim pa je bila obsojena žena poštnega oficila Kučere, Marija Kučera tudi na vešala, ker je mučila in trpinčila svojo pastorko do smrti. Njen soprog je bil tožbe oproščen. Otroci so pričali vsi proti materi; vse je prav zversko trpinčila, tako da je Ana umrla vsled lakote in velikih telesnih poškodb.

* **Iz strahu plešast.** V „Progrès Méd.“ poroča pariški zdravnik Boissier tale zanimivi slučaj: 38leten mož je bil priča velike nesreče, ki se je pripetila njegovemu sinu. Obšel ga je čut strašne bojazni, srce mu je zatrepalo, zazeblu ga je in vleklo po obrazu in v glavi. Že naslednjega dne so mu začeli izpadati lasje, obrvi in brada, tako da je bil v 8 dneh docela plešast in gol. Toda kmalu je dobil zopet lase in brado, a barva obeh je bila svetlejša in posamezni lasje mehkejši kakor prej.

* **Lakota v Indiji.** Iz Bombaya poroča „Kölnische Volkszeitung“: Bada v naših misijonskih krajih je jako velika, lakota še večja kakor pred tremi leti. Dežja skoraj nikdar ni, in vse žito se je posušilo. Podpora indijske vlade je premajhna, kajti večino podpore si vzemo uradniki. Zato pa stradajo reveži strašno. Živina cepa, ker ni klaje, ljudje mrjo, ker ni kruha. Razmere so grozne, a rešitve od nikoder.

* **General Methuen in Clery.** Dva največkrat imenovana generala pod Bullerjevimi vodstvom v Južni Afriki sta general Methuen, ki operira v okolici Kimberleya, in general Clery, ki operira v Natalu. Oba generala poznata južnoafričansko bojišče. Clery je bil prvič v vojni l. 1879 pri Isan du lani, kjer so Zulufri oddelek Angležev do zadnjega pobili. Clery jim je ušel ter se je z njimi nekaj mesecev kasneje boril pri Mlundiju, kjer so bili Zulufri poraženi. Takrat je bil Clery odlikovan. Pozneje je služil v Egiptu, se boril pri El-Tebu in Pamariju ter si zaslužil na bojišču stopinjo polkovnika. Ko je šel lord Wolseley proti Chartumu, da oprosti Gordona, je bil Clery tudi poleg. Clery je predrzno pogumen in je imel celo v boju svojo rudečo uniformo. No, Derviši so pač slabi strelci, napram Burom bo pa že moral biti nekoliko previdnejši, kajti ti njegove rudeče suknje gotovo ne zgreše. V Londonu uživa Clery kot eleganten, fino oblečen častnik poseben ugled med — damami. — Lord Methuen je tudi simpatičen mož; postave je suhe, krepke, obraza lepega, prijaznega. Bojišče pozna, kajti ondi se je boril že pred 14 leti. Takrat je šel Methuen z generalom Warrenom, ki je sedaj tudi poveljnik V. divizije v Južni Afriki, krotiti uporne Bure, ko so vdrli v Bečuansko deželo. Methuen si je nabral takrat trop smelih jezdecev, a do vojne ni prišlo, ker so se Buri vrnili preko svoje meje. Pred dvema letoma se je udeležil Methuen vojne v Tirahu, ter je bil takrat cenzor vojnih brzojavk. Methuen je sila delaven in vztrajen mož; zahteve, katere stavi svojim vojakom, so velike, a vendar ga imajo baje vojaki radi, ker je z njimi prijazen. Methuen je bil nekaj časa vojaški ataše v Berlinu ter mu je dal cesar Viljem I. red, ker je rešil potapljačevega se otroka.

Književnost

— **Poezije dr. Fr. Preširna,** katere izidejo v založnici Fed. Bamberg v dveh ilustriranih izdajah (krasotna numerirana a 10 K in navadna a 4 K), se morejo naročati tudi pri narodnem knjigotraču L. Schwentnerju v Ljubljani.

— **Prošnja in priporočilo.** Udano prosim vse prijatelje širom hrvaških dežel, ki so naročili ali prejeli katero mojih knjig, da mi izvolijo dotično dolžno svotico takoj s pošto nakaznico poslati. Veže me nujna

dolžnost, da v najkrajšem času plačam tiskarno in mi je vedeti treba, koliko imam denarja, in koliko si gamoram za pokritje tiskarskih stroškov izposoditi. Zajedno naznanjam, da imam še veliko zalogo knjig in se toplo priporočam vsakomur, naj me podpira pri mojem nesebičnem prizadevanju. „Hrvatski Narod“ velja 1 gld. 35 kr. s poštno vred. „Povjest kraljevine Češke“ pa 2 gld. — Ivan N. Jemeršič, župnik, Grubišnopole (Hrvatska).

Telefonična in brzojavna poročila.

Celje 2. decembra. Razmere postajajo čedalje lepše. Državno pravdnistvo je konfisciralo vso naklado Hribarjevega ilustriranega narodnega koledarja za l. 1900. Zaseglo je pesem Slovencem za novo leto 1900 in članek o celjskih slavnostih. Pritožba in interpelacija sta se že odposlali.

Dunaj 2. decembra. Z največjo napetostjo pričakovana konferenca načelnikov levičarskih klubov z izvrševalnim odborom desnice ni prinesla nikacega pojasnila. Konferenca je trajala od desetih do treh. Po dolgi razpravi, v kateri je Povše nasvetoval, naj se vprašanje o češkem notranjem uradnem jeziku reši administrativnim putem, se je sklenilo, izvoliti pododsek, kar svedoči, da je do ugodne rešitve vladajoče krize pot še jako dolga. V pododsek so bili izvoljeni Bilinski, Kathrein, Palfy, Stransky, Pacak, Baernreither, Lueger, Pergelt, Gross in Kochenburger. „Slovanska kršč. narodna zveza“ je svoje mesto v tem pododseku prepustila Čehom. Ta pododsek se snide v ponedeljek. Značilno je, da pri tej današnji seji, s katero se je začela znamenita in za vso državo velepomembna akcija, vlada ni bila zastopana in da se je sploh ni omenilo.

Dunaj 2. decembra. Nemci so zadovoljni, da se vrne čisto češkim okrajem češčina kot notranji uradni jezik, odklanjajo pa češčino kot notranji uradni jezik z vso odločnostjo za Moravsko. — Povšetov predlog se je izročil podkomiteju, ki bo imel svojo sejo v ponedeljek. Namesto Povšeta, ki je izvolitev v ta podkomité odklonil, je bil izvoljen moravski posl. dr. Stransky.

Praga 2. decembra. Višje sodišče je potrdilo po dež. sodišču razveljavljeno konfiskacijo brošure profesorja Masaryka glede umora v Polni in je odredilo proti avtorju subjektivno postopanje. Pričakovati je senzacionalne obravnave.

Lvov 2. decembra. Slavni poljski rodoljub, bivši predsednik poslanske zbornice, dr. Smolka, je na smrt bolan. Zdravniki so vsi izjavili, da mu ni pomoči.

Ptuj 2. decembra. Pri neki bližnji postaji je iz Ptujja prihajajoč vlak trčil z drugim vlakom. Sprevodnik ptujskega vlaka je bil ubit, strojevodja drugega vlaka nevarno ranjen. Osem vagonov je bilo zdrobljenih.

Gradec 2. decembra. Vodja naučnega ministrstva Hartel pride 9. t. m. sem k blagoslovljenju vseučilišča. Morda pride tudi Clary.

Rim 2. decembra. Socialist Defelice je pri budgetni razpravi imel senzacionalen govor glede sicilske Maffie. Rekel je, da potrebuje Maffio mnogo poslancev, tudi vladnih, in da se je poslužuje tudi vlada sama; neki poslanec pa je dejal, da je Maffia institucija, ki se mora spoštovati. Defelice je hotel imenovati ime dotičnega poslance, a predsednik tega ni dopustil.

Bruselj 2. decembra. Transvalsko poslaništvo sodi, da se Angleži Methuenove zmage pri Modder-Riverju prezigodaj vesele, češ, da zavzemajo Buri najtrdnjše pozicije, tako da jim Angleži ne morejo do živega. Po sodbi poslaništva je Ladysmith vsaj deloma že kapituliral.

Berolin 2. decembra. Z ozirom na Chamberlainov govor o angleško-nemško-američanski zvezi hite politični krogi zatrjevati, da take splošne zveze ni, in da se je pri obisku cesarja Viljema v Windsorju govorilo samo o kolonialnih vprašanjih.

Berolin 2. decembra. V tem, ko se poroča iz Londona, da je lord Methuen že dospel do Kimberleya, kateri vesti pa se dostavlja, da še ni uradno potrjena, javlja se tukajšnji „Deutsche Zeitung“ iz Londona, da je lord Methuen pri Modder-riverju blokirani, in da se ne more ganiti. Nedostaje mu konjenikov in topov, pa tudi materiala za zgradbo mostu čez Modder-river.

London 2. decembra. Vojno ministrstvo dementuje vest, da so Buri razdrli železniško zvezo mej Modder-riverjem in Orange-riverjem ter tako pretrgali zvezo lorda Methuena z jugom.

London 2. decembra. Nekateri listi poročajo, da so Buri hoteli dne 28. novembra porušiti most čez reko Tugala pri Colensu, da pa so jih angleški topovi in konjeniki pregnali.

Narodno gospodarstvo.

— **Bilanca kmetijske posojilnice ljubljanske okolice v Ljubljani** za mesec november 1899. Activa: Gotovina v blagajni 10 629 gld. 5 kr. Denarji naložni 204 220 gld. 99 kr. Posojila 802 591 gld. Prehodni zneski 128 gold 71 kr. Inventar 532 gld. 16 kr. Zaostale obresti 31. decembra 1898. leta 8057 gld. 81 kr. Passiva: Zadržni deleži 11.542 gold. Rezervni zaklad 20 694 gold. 70 kr. Hranilne vloge 962 159 gld. 30 kr. Naprej plačane obresti 31. decembra 1898. leta 3338 gld. 57 kr. Dividenda glavnih deležev 30 gld. Zadržno premoženje 1.026.159 gold. 72 kr. Denarni promet 3.773.525 gld. 92 kr.

— **Mestna hranilnica v Novem mestu.** V mesecu novembru 1899. je 184 strank vložilo 52.112 K 81 h, 131 strank pa dvignilo 53.337 K 98 h, torej več manj vložilo 1225 K 17 h, 8 strankam se je izplačalo posojil 15 120 K, Stanje vlog 1.344 603 K 56 h. Denarni promet 208 370 K 8 h.

Darila.

Uredništvo našega listista poslalo: Za Prešernov spomenik: Prvi kranjski damski klub s sedežem na Rakeku 66 K kot čisti dohodek pesne veselice dne 25. novembra t. l. — Gdč. Vida Lapajne v Ptuiju „med Nemci — navdušena Slovenka“ 4 K. — Živele vrle Slovenke, ki tako lepo izražajo za dejanjem svojo narodno zavednost! Posnemajte jih sestrice slovenske in častilke Prešernove!

Razširjeno domače zdravilo. Vedno večja povpraševanja po „Moll ovem francoskem žganju in soli“ dokazujejo uspešni upliv tega zdravila, zlasti koristnega kot bolesti utešujoče, dobro znano antirevmatično mazilo. V steklenici po 90 kr. Po poštne povzetji razpošilja to mazilo lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik na DUNAJI, Tuchlauben 9. V zaloga po deželi je izrecno zahtevali MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. Direktno se ne pošilja manj kot 2 steklenici. 4 (59—16)

Posebne antiseptične prvine praškega domačega mazila iz lekarne B. Fragnerja v Pragi proučujejo jako dobre uspehe pri celjenju raznih ranjen in sluzi to sredstvo ob jednem v varnost ran in za odstranjenje vsacega onesnaženja in vnetja, kakor tudi olajšuje bolečine. To dobro domače sredstvo se dobiva tudi v tukajšnjih lekarnah. Glej inserat. b

Zahvala.

Blagorodni gospe Mimi Rozinova in dr. Homanova sta kot pokroviteljici diletantske predstave podpisano izročile 60 gld. kot čisti dohodek za tukajšnjo šolsko kuhinjo. Podpisane si šteje v prijetno dolžnost, da se jima tem potom v imenu uboge šolske mladine najpristrčnejše zahvali.

Radeče, dne 30. novembra 1899.

J. Levec, nadučitelj.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 29. novembra: Ludovik Winkler, posestnik in milar, 73 let, Poljanska cesta št. 15, kap na možgane.

Dne 29. novembra: Ana Gorjanc, ključavničarjeva hči 1 1/2 leta, Radečkega cesta št. 1, jetika.

Meteorološko poročilo.

Vlšina nad morjem 306,2 m. Srednji zrčni tlak 736,0 mm.

Nov.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vet. ori.	Nebo	Padačina v 24 urah
1.	9. zvečer	740,0	—0,6 brezvetr.		jasno	
2.	7. zjutraj	737,0	—4,5 sr. svzhod		megla	
	2. popol.	734,8	6,6 sl. sever		pol. oblak.	0,3 mm

Srednja včerašnja temperatura —0,2°, normale: 0,4°.

Dunajska borza

dne 2. decembra 1899.

Skupni državni dolg v notah.	99 gld. 30 kr.
Skupni državni dolg v srebru.	98 „ 90 „
Avstrijska zlata renta.	116 „ 55 „
Avstrijska kronska renta 4%.	99 „ 45 „
Ogorska zlata renta 4%.	116 „ 45 „
Ogorska kronska renta 4%.	95 „ — „
Avstro-ogorske bančne delnice.	911 „ — „
Kreditne delnice.	379 „ — „
London vista.	120 „ 80 „
Nemški drž. bankovci za 100 mark.	69 „ 05 „
30 mark.	11 „ 79 „
30 frankov.	9 „ 58 „
Italijanski bankovci.	45 „ 10 „
C. kr. cekini.	5 „ 69 „

Vse vrednostne papirje preskrbuje **BANKA**
MAKS VERSEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3.
Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5-10 gid.

Zahvala.

Vsem dragim prijateljem in znancem,
ki so mi ob smrti mojega iskreno ljubljene
brata, gospoda

Avgusta Ludovika Winkler-ja

trgovca in bišnega posestnika v Ljubljani
na tako ljubezni polni način izkazali
svoje sočutje, ki so dragega pokojnika
spremili k zadnjemu počitku, posebno
sl. prostovoljnemu gasilnemu društvu in
darovalcem mnogih lepih vencev izrekam
v svojem in v imenu ostalih sorodnikov
najtoplejšo hvalo. (2172)

V Ljubljani, 1. decembra 1899.

Marija Praprotnik roj. Winkler.

Pri otročjih boleznih

potrebujejo se čisto kisline preganjajoča sred-
stva in zatorej opozarjajo zdravniki zaradi mi-
lega vplivanja svojega na

MATTONIJEV
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina

katero radi zapisujejo pri želodčni kislini,
škrofeljnih, krvici, otekanju žlez i. t. d., ravno
tako pri katarjih v sapniku in oslovskem kašlju.
(Dvornega svetnika Löschner-ja monografija o
Giesshübl-Slatini.) (36-5)

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih špe-
cerijah, vinskih in delikatesnih trgovinah.

Postranski zaslužek

trajen in rastoč, ponuja se spoštova um, deloljub-
nim in stalno naslijejenim osebam s prevzetjem
zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste.

Ponudbe pod „1.798“ (Gradec, poste re-
stante.) (875-31)

Potnik

za Kranjsko špecerijske stroke se
proti plači in proviziji takoj sprejme.

Pismene ponudbe z navedbo referenc
prosijo se vpsolati pod „Potnik“ upravni-
štvu „Slov. Naroda“. (2151-2)

Mlad

trgovski pomočnik

sprejme službo s 1. januarjem 1900
kje na deželi, in sicer v trgovini z mešanim bla-
gom in železnino. (2152-2)

Ponudbe naj se blagovoljno pošljejo uprav-
ništvu „Slov. Naroda“ pod znamko „Zvest“.

Ces. kr. avstrijsko državno železnico.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. **Proga čez Trbiž**. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste. Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine vane, H. b. Franzove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje**. Osonni vlaki: Ob 6. uri 14 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano** juž. kol. **Proga iz Trbiža**. Ob 5. uri 46 m. zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Lieuca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osonni vlak z Dunaja, Solnograda, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih iz Linca. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja**. Osonni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane** drž. kol. v **Kamnik**. Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano** drž. kol. iz **Kamnika**. Ob 6. uri 55 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. (1206)

Pozor! Pozor!

Premog.

Čast mi je slavnemu občinstvu uljudno
naznaniti, da začeni z današnjim dnem
prodajam

trboveljski premog.

Prodaja se v plombovanih vrečah.

Naročila se vzprejemajo

na Radeckega cesti (Kraja dolina) št. 3.

Pri odjemu od 5 centov na-
prej po jako znižanih cenah.

Priporočam se v obilna naročila

z odličnim spoštovanjem

(2173-1) **Josip Turk ml.**

„Národní kavarna“.

V nedeljo, 3. decembra 1899

vojaški koncert

Začetek ob 9. uri zvečer,
Vstop prost.

K obilni udeležbi vabi z veličinošovanjem

(2090)

Fran Krapež.

* Pravo *

plzensko pivo

iz združne pivovarne
vedno popolnoma sveže
v sodih in steklenicah
se dobi vedno v zalogi

J. Gorupa
v Ljubljani
Telefon št. 90.

* * *

(2160-1)

Oženjen, trezen, spreten

kovač

sprejme se takoj in se mu izroči
kovačnica.

Več pove gosp. **Karol Lenč**
v Laveri pri Ljubljani. (2027-3)

Naznanilo.

Usojam si slav. občinstvu uljudno
naznaniti, da sem odprl staroznato

gostilno pri „Pepetu“

v Žužemberku h. št. 7

ter zagotavljam, da bodem postregel
častitim gostom vedno z različnimi prist-
nimi vini, vedno svežim pivom, ka-
kor tudi z gorkimi in mrzlimi
jedili kar mogoče po nizki ceni.

Za prenočevanje tujcev in za živino
v hlevu bode najbolje skrbjeno.

V obilen obisk vabi uljudno

(2171-1) **Josip Horvat ml.**

Vsem kašljujočim se nujno priporočajo

Kaiserjevi prsni bonboni.

2480 notarsko overovljenih spričeval je
najbolji dokaz, da so nepre-
ženi pri kašlju, hripavosti, ka-
tarnu in zasliženju.

Zavoj 10 kr. in 20 kr. pri Mr. Pr. Mar-
detschlaegerju v Ljubljani, v orlovi lekarni
poleg železnega mostu in pri Ubaldu pl.
Trnkoczyju v Ljubljani. (1919-7)

Blagajničarka

išče službe v kaki trgovini. Ista je dobro
izobražena ter ima lepo ročno pisavo.

Natančneje se izve v posredovalni
pisarni A. Kališa, Jurčičev trg. (2128-3)

Kavarna

v Idriji, obstoječa že okoli 80 let, odda
se v najem s hišo vred, nahaja-
jočo se na jako ugodnem mestu in pri-
pravno tudi za kako drugo podjetje.

Natančneje pojasnila daje posestnica
Ivana Serjun v Idriji. (2148-3)

Trgovski pomočnik

ter (2135-3)

učenec

vešča slovenskega in nemškega jezika v
govoru in pisavi, vzprejmeta se takoj v
prodajalno z mešanim blagom.

Več pove upravništvo „Slov. Naroda“.

Prodajalniško opravo

(štelaže s predali)

kupi (2168-1)

Ivan Jebačin v Ljubljani
Rimska cesta.

Dva glasovira

eden koncertni z močnim in vstra-
jajočim glasom ima (2174-1)

Jos. Klopčič, n. uč.

v Št. Petru. Sav. dolina.

Ugodna prilika!

Janko Klopčič

urar, zaloga zlatnine in srebrnine
Ljubljana, Prešernove ulice št. 4.

Razne žepne in stenske ure, lične budilke
po izdatno znižanih cenah.

Popolna razprodaja

okusno izdelanih predmetov iz srebra
in kina-srebra.

Raznovrstni kinč

iz 14-kr. zlata, double, srebra, granatov.

Opozarjajoč slavno občinstvo na to posebno
ugodno priliko za nakupovanje, priporoča se

z veličinošovanjem

Janko Klopčič

urar.

(2074-5)

Znižane cene!

Čokolada

(198-45)

SUCHARD

Povsod

* na prodaj. *

Cacao

„THE MUTUAL“

zavarovalna družba za življenje v New-Yorku.

Popolnoma vzajemna.

Police so po preteku 2 let nespodbijalne in po preteku 3 let
nezapadljive.

Konečne številke bilance za leto 1898:

Denarno stanje	1.369.576.693-29 kron.
Zavezanosti na račun lastnikov polic	1.150.168.487-79 "
Prebitek na račun lastnikov polic	219.408.205-50 kron.
Zavarovalno stanje, všteti telesne rente	4.795.509.175-81 "
Dohodki leta 1898	299.660.000- "

Rezerve premij avstrijskih zavarovancev založene so v avstrijski zlati renti pri
c. kr. ministerialnem plačilnem uradu na Dunaju.

Letne dividende. V polici zajamčena posojila in odkupi v gotovini.

Pojasnila, prospekte i. t. d. daje

(1921-4)

generalno zastopstvo za Kranjsko

v Ljubljani, Frančiškanske ulice št. 14, II. nadstr.

Brata Eberl

leta 1842.

Ljubljana, Frančiškanske ulice 4.
Plesarska mojstra c. kr. drž. in c. kr. priv.
48 južne železnice.

Slikarja napisov.

Stavbinska in pohištvena pleskarja.
Prodaja oljnatih barv, lakov in firnežev
na drobno in na debelo.

Velika izbira dr. Schoenfeld-ovih
barv v tubah za akad. slikarje.

➔ Zaloga ➔

vsakovrstnih čopičev za pleskarje, sil-
karje in zidarje, štedilnega mazila za
hrastove pode, karbolinjea itd.

Posebno priporočava sl. občinstvu najnovejšo,
najboljšo in neprecenljivo sredstvo za likanje
srbnih tal pod imenom „Rapidol“.

Priporočava se tudi sl. občinstvu za vse v na-
jino stroko spadajoče delo v mestu in na deželi
kot priznana rečno in fino po najnižjih cenah.

Perilo za gospode

najboljše blago in

kravate

prodaja 48

Alozij Persché

Pred škofijo, poleg mestne hiše.

Anton Presker

Sv. Petra cesta št. 6 Ljubljana Sv. Petra cesta št. 6

priporoča svojo veliko zaloga

gotovih oblek za gospode in dečke,
jopic in plaščev za gospe, nepremoč-
ljivih havelokov i. t. d.

Obleke po meri se po najnovejših usorcih in po najnižjih cenah
48 solidno in najhitreje izgotovljajo.

Mehanik

Ivan Škerl

Opekarska cesta št. 16.

Šivalni stroji 48

po najnižjih cenah.

Bicikle in v to stroko

spadajoča popravila izvr-
šuje dobro in cenó.

Vnanja naročila se točno izvršujejo.

Kožuhovino

čepice, ovratnike
mufe itd. 48

priporoča po nizki ceni

J. S. Benedikt

Ljubljana, Stari trg.

Kulmbaško sladno pivo

pastêrizovano v steklenicah
znano po svojih izvrstnih učinkih.
Kavčič & Lilleg
v Ljubljani, v Prešernovih ulicah.

Sode ima na prodaj

raznvrstne, velike in male, stare in nove
J. Buggenig, sodar
Ljubljana, Cesta na Rudolfovo železnico
(državni kolodvor). (2146-2)

Slavnemu občinstvu, posebno gospodom gostilničarjem priporočam podpisane svoje izborne sodovico, napravljeno iz vode iz mestnega vodovoda ter z ogljeno kislino (Kohlensäure), koja je priznana kot najokusnejša in najzdravejša. (43-48)

Vse odjemalce v naprej zagotavljam vsikdar točne in vestne postrežbe, prosim za obila naročila ter beležim najudanejšo s spoštovanjem

Gašper Bolte, izdelovalec sodovice, Rimska cesta št. 10.

L. Luserjev oblič za turiste.

Priznana najboljša sredstva proti kurjim očesom, žuljem itd. itd.

Glavna zaloga:
L. Schwenk-ova lekarna Dunaj-Meidling.
Zahtevajte **Luser-jev** oblič za turiste po 60 kr.
Dobiva se v vseh lekarnah.
V Ljubljani: M. Mardetschlager, J. Mayr, G. Piccoli. V Kranju: K. Savnik. (9-48)

Ljudevit Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušk za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, vsprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskušene, valnice in od mene preskušene. — Ilustrovani ceniki zastoj. (48)

Posredovalnica stanovanj in služeb G. FLUX

Gospodske ulice št. 6.
priporoča in namešča (2166)
službe iskajoče vsake vrste
za Ljubljano in drugod. — Vestna in kolikor možno hitra postrežba zagotovljena.

Dve prodajalnici

v Trubarjevi ulici hiš. št. 2, tik Sv. Jakoba mostu, se takoj v najem dasta.

Več se poizvê v isti hiši v II nadstropju, desno. (2134-3)

Emilija Schuster

v Ljubljani, Rožne ulice št. 39
se priporoča v napravo perila vseh vrst
za gospode, dame in otroke
kakor tudi v izdelovanje celih oprav
za neveste in hotele.

Opiraje se na mnogoletno prakso, (služila sem mnogo let v eni največjih trgovin na tukajšnjem trgu kot prikojevalka) drzmem se, zagotavljajoč nizke cene, prositi za blagohoten obisk, in jamčim za dober prikrój in solidno izvršitev. (2082-3)

Jaz Ana Csillag

s svojimi 185 centimetrov dolgimi Loreley-lasmi dobila sem jih vsled 14 mesečne uporabe svoje samoiznajdene pomade. To so najslavnejše avtoritete priznale za jedino sredstvo, ki ne povzroča izpadanja las, pospešuje rast istih, poživlja lasnik, pospešuje pri gospodih polno močno rast brk ter daje že pri kratki uporabi lasem na glavi kakor tudi brkam naraven lesk ter polnost in ohrani te pred zgodnjim osivljenjem do najvišje starosti.

Cena lončka 1 gld., 2 gld., 3 gld., 5 gld.
Pošiljam po pošti vsak dan, ako se znesek naprej pošlje ali pa s poštanim povzetjem po vsem svetu iz tovarne, kamor naj se pošilja vsa naročila.

Ana Csillag
Dunaj I., Seilergasse 5. 20973

Slaščice

torte, peciva za vsakovrstne slavnosti, predmete za sv. Miklavža in za Božič, kakor tudi blago iz voska

najčednejše izdelano, priporoča po najnižjih cenah
Teodor Novotny (1984-6)
Ljubljana, Dunajska cesta št. 7.

Veliki krah!

New-York in London nista prizanašala niti evropski celini ter je bila velika tovarna serbrnine prisiljena, oddati vso svojo zalogo zgolj proti najhujemu plačilu delavnih moči. Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne gld. 6-60 in sicer:

- 6 komadov najfinjših namiznih nožev s pristno angleško klinjo;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih vilic iz enega komada;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;
- 12 kom. amer. pat. srebrnih kavni žlic;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za juho;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za mleko;
- 2 kom. amer. pat. srebrnih kupic za jajce;
- 6 kom. ang. Viktorija čašice za podklado;
- 2 kom. efektnih namiznih svečnikov;
- 1 kom. cedilnik za čaj;
- 1 kom. najfin. sipalnice za sladkor.

44 komadov skupaj samo gld. 6-60.
Vseh teh 44 predmetov je poprej stalo gld. 40 ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni gld. 6-60. Američansko patent srebro je skozi in skozi bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz, da leta inserat ne temelji na

nikakšni slepariji
zavezujem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in naj nikdor ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to **krasno garnituro**, ki je posebno prikladna kot **prekrasno**

božično in novoletno darilo

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.
Dobiva se **jedino** le v (1841-9)

A. HIRSCHBERG-a

Eksportni hiši američanskega pat. srebrnega blaga na Dunaji II., Rembrandstr. 19/W. Telefon 14597.

Pošilja se v provincijo proti povzetju ali če se znesek naprej vpošlje.

Cistilni prašek za njo 10 kr.

Pristno le z zraven natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina).

Izveček iz pohvalnih pisem.

Bil sem s pošiljateljico krasne garniture jako zadovoljen. Ljubljana.

Oton Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. pešpolku.

Jako zadovoljen z Vašo zbirko, bom isto pri vsaki priliki priporočal. Z veselo postojanjem Gradec. Anton Marx, c. kr. pol. uradnik.

Ker je Vaša garnitura v gospodinjstvu jako koristna, prosim, da mi pošljete še jedno. Št. Pavel pri Preboldu.

Dr. Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik.

V Prulah

se prodajo pod ugodnimi pogoji
manjše in večje parcele
pripravne za stavbe. Nekateri so ob vodi.
Več pove upravništvo „Slovenskega Naroda“.
(2039-4)

V mlekarno spadajoče orodje

ima na prodaj **Fran Geržina v Št. Petru na Notranjskem**, kakor: konve, vrče po 5, 10, 15, 20, 25 in 30 litrov ter centrifugo za posnemanje mleka, hladilnico in vse drugo.

Kdor želi kupiti, naj se oglasi pri lastniku. (2165-1)

Da se tudi na obroke.

Najbolj razširjeni so vsled svoje priznane izborne kakovosti (2161-1)

konjaki

najbolj renomirane in najstarejše tvorniške firme

grofa Štefana Keglevicha

naslednik v Promontoru
(Grof Keglevich István utóda)

Pri nakupovanju naj se pazi natančno na to firmo, da se ne dobi falsifikatov.

Marke *, **, Extra, **** in V. S. O. (fine champagne d'Hongrie) se dobivajo povsod.

Neobhodno potrebno

Najboljša

USTNA VODA

priporočena od profesorjev: dvornega svetnika Oppolzerja, Schnitzlerja, Kaintzbauerja in dr. že petdeset let sem, je nedvomno

ANATHERIN

od c. kr. dvornega zobozdravnika dr. J. G. Poppa na Dunaju

v steklenicah á gld. 1-40, gld. 1.—, gld. —50 s presenetljivim uspehom proti vsem ustnim in zobnim zlom, zobnim bolečinam, smrdljivemu dihu, prhkim zobem, utrjuje zobno meso, obdrži zobe do visoke starosti, varuje zvečilne organe, da ne gnijejo. (2098-3)

Zobni prah 63 kr. Anatherin - zobna pasta v steklenih posodicah 70 kr., v zavitkih 35 kr.

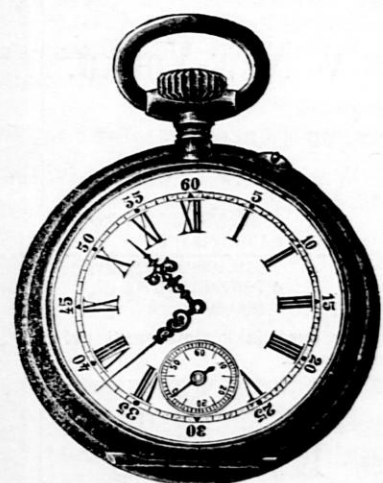
Zobna plomba gld. 1.—, aromatično zeliščno mlo za odpravo kožne nečednosti 30 kr.

V vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah.

Pristno le, če je v steklenici, kakor je na strani, z modro etiketo v francoskem jeziku in v zlatem tisku z mojo terdiko.

za vsako rodbino.

Darila za božič in novo leto.

Ravno sem prejel iz Švice mnogo blaga, zlate in srebrne ure

po jako nizkih cenah.

Kakor znano imam bogato zalogo

lepih stenskih ur, prstanov, uhanov,

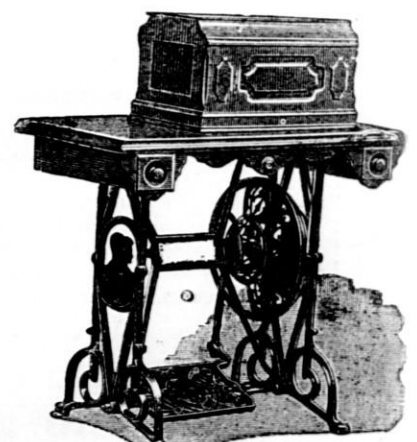
zapestnic in vratnih

dolgi veržic.

Šivalne stroje

najbolje vrste

s petletnim jamstvom.

Slavnemu občinstvu se priporočam za obilen obisk

(2169-1)

Franc Čuden.

Kupite si v orlski lekarni **Mr. Ph. Mardetschlager-ja**, v Ljubljani, Jurčičev trg

za ohranitev zob — za čiščenje ust — proti slabodišečemu dihu — proti zobobolu

vsaj ceno steklenico za poskušnjo (2170-1)

Mentol ustne vode á 25 kr., velika originalna steklenica 50 kr.

Mentol zobni prašek plehasta pušica á 30 kr.

Prosim, da se pazi na jedino prodajalno mesto teh tzkusnih ustnih sredstev

„Orlska lekarna“ v Ljubljani.

Kufeke

najboljši primesek kmleku obvaruje in odstranja bolezni moka za otroke

Dobi se v lekarnah in drogerijah.

Vizitnice

in kuverte s firmo

priporoča (667-18)

„Narodna tiskarna“ v Ljubljani.

Najboljše črnilo svetá!

Kdor hoče obutalo ohraniti lepo bleščeče in trpežno, naj kupuje samo **Fernolendt čreveljsko črnilo** za svetla obutala samo (1996-4)

Fernolendt crème za naravno usnje.

Dobiva se C. kr. priv. povsod.

tovarna ustanovljena 1832. leta na Dunaji.

Tovarniška zaloga: Dunaj, I., Schulerstrasse št. 21.

Radi mnogih posnemanj brez vrednosti pazi naj se natančno na moje ime **St. Fernolendt.**

Tovarna pohištva J. J. NAGLAS

v Ljubljani (161-48)

Zaloga in pisarna. Turjaški trg št. 7

Tovarna s stroji: Trnovski pristan št. 8-10

priporoča po najnižji ceni:

oprave za spalne sobe, oprave za jedilne sobe, oprave za salone, žimnate modroce, modroce na peresih, otroške vozičke, zastore, preproge itd.

Pod Trančo št. 2.

47 Veliko zalogo

klobukov

Najnižje cene.

priporoča

J. Soklič.

Pod Trančo št. 2.

Avgust Repič

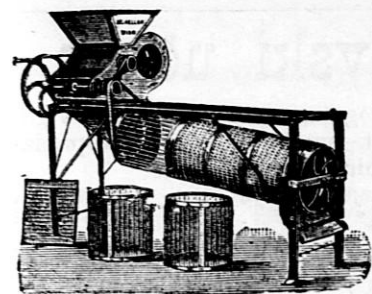
sodar

Ljubljana, Kolizejske ulice šte. 16

v Trnovem

se priporoča sl. občinstvu in naznanja, da izdeluje in popravlja vsakovrstne sode iz hrastovega in mehkega lesa po najnižjih cenah. — Kupuje in prodaja staro vinsko posodo.

47

IG. HELLER, na Dunaji, II/2, Praterstrasse 49.

Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati!

Zastopniki se iščejo! Ceniki brezplačno!

*** Otvoritev restavracije. ***

Usojam si naznaniti, da sem z današnjim dnem otvoril

v Gospodski ulici šte. 3

(poleg „Narodne kavarne“)

novo restavracijo

kjer bodem točil najboljša naravna vina (dolenjska, istrijska, avstrijska, bela in rudeča), kakor tudi izvrstno pivo iz pivovarne Reininghausove.

Postregel bodem tudi p. n. goste vedno najboljši in okusni gorkimi in mrzlimi jedmi po primernih cenah.

Za najtočnejšo in skrbno postrežbo se bode vedno skrbelo.

Na mnogobrojen obisk vabi najljubše z velespoštovanjem

Ljubljana 2. grudnia 1899.

Naročila na kosilo in večerjo se najcenejše sprejemajo.

M. Vospornig.

K št. 397./praes.

Razpis služeb.

(2138—2)

Pri mestnem magistratu se vsled preuredbe prejemkov mestnih slug, sprejete v izredni javni seji občinskega sveta, dne 21. novembra 1899 v smislu §-a 30. občinskega reda, razpisuje v dokončno popolnitev **12 služeb magistratnih uradnih in troje služeb šolskih slug** in sicer: **troje služeb magistratnih slug** z letno plačo po 550 gld.; **čvetero** z letno plačo po 500 gld. in **petero** z letno plačo po 450 gld., katera je določena tudi za vse mestne šolske slug.

S to plačo je združena tudi pravica do dveh v pokojnino vstevnih petletnic po 50 gld., dejalnostna doklada v višini 20% letne plače in pri magistratnih uradnih slugah pravica do službene obleke.

Magistratnim slugam, ki imajo odkazana prosta stanovanja, se dejalnostne doklade ne izplačujejo.

Dokončno nastavljenim magistratnim uradnim slugam se začasna doba, če so služili nepretrgoma, vsteva v pokojnino, šolskim slugam se pa vstevajo le v dokončni službi prebita leta.

Od prosilcev za razpisana mesta se zahteva v smislu §-a 14. službene pragmatike popolno znanje slovenskega jezika v besedi in pisavi. Vrhu tega morajo znati dobro računati, in dokazati, da so telesno zdravi.

S potrebnimi dokazili opremljene prošnje je vlagati pri predsedstvu mestnega magistrata **do dne 10. decembra t. l.**

Zakasnele prošnje se ne bodo vpoštevale.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 24. novembra 1899.

Ravnokar je došel del božičnih daril!

Ista bodo razstavljena v nedeljo, dne 3. decembra 1899, zvečer na Dunajski cesti št. 6. Omeniti je še, da so cene istih znižane tako, da ni možna konkurenca, ker se dobro blago za celo obleko oddaja že za 80 kr., jako dobro za gld. 1-20, istotako se tudi vsi drugi predmeti prodajajo po čudovitih cenah in naj se vsakdo v svojem interesu o tem prepriča, tembolj, ker ni nikdo prisiljen, da kupi.

Na poti je, in dospe v nekaterih dneh 150 metrov angora, kozjih, tigrovih kož po ceni 3 gld. do 6 gld., kakor tudi 5000 parov pravih ruskih galoš po 90 kr. par.

Tudi se prosijo dame, da počakajo z nakupom modrcov, ker prinesemo v kratkem v tej stroki nekaj presenetljivo novega.

Z velespoštovanjem

Konrad Schumi & Co.

„Pri novi tovarni“

Dunajska cesta 6, LJUBLJANA Št. Peterski nasip 2

Kranj, Glavni trg 105.

(2167—1)

A. KUNST

Ljubljana, Židovske ulice šte. 4.

Velika zaloga obuval

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero.

Vsakešna naročila izvršujejo se točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamujejo. Pri zunanjih naročilih blagovoli naj se vzorec vpsolati.

47

Fran Detter

LJUBLJANA, Stari trg št. 1.

47

Prva in najstarejša zaloga

šivalnih strojev.

Tu se dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji. Posebno priporočam svoje izvrstne slamozeznice in mlatilnice, katere se dobivajo vzlic njih izbornosti ceno. — Ceniki zastoj in poštnine prosti.

Josip Reich

likanje sukna, barvarija in kemična spiralnica

Poljanski nasip — Ozke ulice št. 4

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

47

Postrežba točna. — Cene nizke.

Ign. Fasching-a vdove

47 ključavničarstvo

Poljanski nasip št. 8 (Reichova hiša)

priporoča svojo bogato zalogo

štedilnih ognjišč

najpriprostejših kakor tudi najfinejših, z žolto medjo ali mesingom montiranih za obklade s pečnicami ali kahlami. Popravljanja hitro in po ceni. Vnanja naročila se hitro izvršé.

Največja izber najnovejšega

svilnatega blaga

črnega in barvastega za cele obleke in bluze, priporoča

47

Alojzij Persché

Pred škofijo 22, poleg mestne hiše.

Za lovce!

Vljudno naznanjamo, da smo dali

zastopstvo naše tvrdke za Kranjsko

gosposdu puškarju F. Kaiser-ju v Ljubljani, Šelenburgove ulice 6

kjer je tudi nekaj vzornih pušk na ogled. Dali smo tudi gosposdu Kaiser-ju enega najboljših naših delavcev, ki je specialist v proizvodnji krogelj. Prosimo v potrebi zaupno se obrniti do našega zastopnika, ki daje vsakomur pojasnila, ter opozarjamo posebej na naše izvrstne

trocevne puške.

Vse puške so izdelane iz Krupp-ovega specialnega jekla.

Cenike na zahtevo zastoj in poštnine prosto.

Velespoštovanjem

J. P. Sauer in sin

Suhl v Thüringu.

(2079—3)

Izkušeno dobre kvalitete

blaga za moške obleke

razpošilja

oddelek za sukno

1789—19

tvrdke

Kastner & Öhler, Gradec.

Špecialiteta: **Štajerski loden.**

Vzorci se razpošiljajo brez stroškov.

Stalne cene.

Na prodaj je iz proste roke v fari Slavini:

Hiša št. 34, pripravna za trgovino, ki ima v pritličju 4 sobe in kuhinjo v prvem nadstropju 4 sobe. Dalje je pri hiši hlev in skedenj, ter ustanova po gosposdu Ivanu Kalistru.

Hiša št. 6, pripravna za krčmarsko obrt, kjer je že več let krčma in priprava za prodajalnico. Spodaj ima hiša 2 sobi, klet in kuhinjo, zgoraj 3 sobe in kuhinjo; dalje je pri hiši veliko dvorišče, zraven vrt in hlev za 40 glav živine, nekaj njiv in senošet. Ustanova po gosposdu Janezu in gospe Mariji Kalister in pravica v gmajni.

Kdor želi kupiti, poizve natančneje pri lastniku

Franu Geržini

v Št. Petru na Notranjskem.

(2164—2)

Plača se lahko v treh letih proti 6% obrestmi.

Zadnji mesec!!

6 žrebanj

imajo srečke

velike dobrodelne loterije

na korist polikliničnega društva (bolnice).

Pokrovitelj: **Nj. c. in kr. Visokost nadvojvoda Jožef**

Pokroviteljica namestnik: **Nj. eminence kardinal dr. Lorenz Schläuch.**

Glavni dobitok 100.000 kron.

5 a 20.000, 5000 kron itd. itd. vrednosti.

Na željo odkupi zopet vse dobitke z 20% odbitka upravnistvo na Dunaju.

Vsaka srečka igra brez nadplačila pri vseh 6 žrebanjih in se z eno srečko lahko zadene šest glavnih dobitkov.

Glasom odredbe c. kr. finančnega ministrstva pod št. 45922/1898 se je prodaja teh srečk dovolila tudi v Avstriji.

Cena jedne srečke samo 1 krono.

Prvo žrebanje že 4. januarja 1900.

Žrebanja bodo nepreklicno ob določenih dneh.

Srečke samo po 50 kr. priporoča banka **J. C. MAYER.**

(2162—1)

Singer-jevi šivalni stroji so neobhodno potrebni za domačo rabo in industrijo.
Singer-jevi šivalni stroji so vzorni v konstrukciji in v izvršitvi.
Singer-jevi šivalni stroji so v vseh tovarniških podjetjih najrazširjenejši.
Singer-jevi šivalni stroji so za umetno vezenje najpripravnejši.

Učilni kurzi zastoj, tudi v modernem umetnem vezenju.
 Šivalni stroji Singer Co. imajo se zahvaliti za svetovno slavo ime izborni svoji kvaliteti ter veliki delavni zmožnosti, katera že od nekdaj odlikujeta tovarniške izdelke imenovane trdnice. Vedno naraščajoče spečevanje, izvrstna odlikovanja na vseh razstavah ter čez 4 letni obstoj tovarne jamči najboljše za dobroto naših strojev.
 Singerjevi elektro-motorji, posebno za šivalne stroje, v vseh velikostih.

(1914-5)

Singer Co. delniška družba za šivalne stroje.

Prejšnja trdnica: G. Neidlinger.

GRADEG

Sporgasse št. 16.

Gelovec

Burggasse št. 19.

Ljubljana
 Sv. Petra cesta št. 6.

Soliden gospod išče
nemeblovano sobo

s posebnim vhodom takoj ali s
 1. februarjem 1900. (2145-2)

Kdo? pove upravnistvo „Slov. Nar.“.

Holandsko-ameriška črta.

Parniki vozijo po lkr it do 2krat na teden
 iz Rotterdam v New-York.

Pisarna za kajute:
 Dunaj, I., Kolowratring 10.

Pisarna za medkov: Dunaj, IV., Weyringerg. 7A.

I. kajuta:

Od 1. aprila do 31. oktobra . . . mark 290-400*

„ 1. novembra do 31. marca . . . „ 230-320

II. kajuta:

Od 1. avgusta do 15. oktobra . . . mark 200

„ 16. oktobra do 31. julija . . . „ 180

*) Po legi in velikosti kajute in po bitrosti in eleganci parnika. (1845-9)

Varst. znamka: Sidro.

LINIMENT CAPSICI COMP.

iz Richter-jeve lekarnice v Pragi

priznana izborna, bolečine tolažeče

mazilo; po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. se dobiva

v vseh lekarnah. Zahtevati naj se blagoviti to

splošno priljubljeno domače zdravilo

vedno le v izvornih steklenicah z našo var-

stveno znamko „Sidro“ iz Richter-jeve le-

karne in sprejme naj se iz opreznosti

le take steklenice kot pristne, ki

imajo to varst. znamko.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu

v Pragi, Elizabete cesta 5. (2106-6)

Vsestransko jako pohvaljena

„Vzgoja in omika“
ali izvir sreče“

(neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka, kateri se hoče sam lahko in hitro navaditi vsega potrebnega, da more sebe in druge blažiti in prav olakati)

se dobi za predplačilo 1 gld. 80 kr., po pošti 1 gld. 90 kr., ali proti poštenemu povzetju pri Jozefu Valenciju na Dunaju, (Wien), III. Bez., Hauptstrasse Nro. 84, 3. Stiege, II. St. Thür 38.

Prodajalec je pripravljen, nerazrezano in čisto knjigo vzeti nazaj in povrniti denar. (1589-16)

Praško domače mazilo

iz lekarnice

B. FRAGNER-ja v Pragi

je staro, najprej v Pragi rabljeno domače

zdravilo, katero ohrani rane čiste in varuje

vnetja in bolečine manjša ter hladi.

Velika pušica 35 kr., mala pušica 25 kr.,

po pošti 5 kr. več.

Glavna zaloga lekarna B. Fragner-ja v Pragi

Malá strana, ogelj Ostruhové ulice 203.

Po pošti razpošilja se vsak dan.

Svarilo!

Vsi deli embalaže

imajo zraven sto-

ječo zakonito depo-

novano varstveno

znamko.

V Ljubljani se dobiva pri gospodih lekarjih:

G. Piccoli, U. pl. Trnkóczy, M. Mardet-

schläger, J. Mayr; dalje v vseh lekarnah

Avstro-Ogerske. B (367-16)

100 do 300 goldinarjev na mesec
 lahko zaslužijo osebe vsacega stanu v
 vseh krajih gotovo in pošteno brez ka-
 pitala in rizike s prodajo zakonito do-
 voljenih državnih papirjev in srečk. —
 Ponudbe na: Ludwig Österreichischer, VIII., Deutsche
 gasse 8, Budapest. (1917-7)

5 gld.

moški zimski havelok z
 rokavi in višje do najboljše vrste

v angleškem skladišču oblek

v Ljubljani

vogel Sv. Petra in Resljeve ceste 3.

Največja in najstarejša

zaloga oblek za gospode in dečke.

18 podružnic v največjih mestih monarhije.

Centrala na Dunaji.

Čudovito nizke tovarniške cene, in

do 24. decembra 1899 prodajam še

za 10% ceneje.

Popotniški kožuh s sedmo-

graskim podšivom od 23 gld. naprej.

Damska konfekcija, zad-

nja novost, vsak dan sveže blago

20% ceneje.

Naročila po meri se najhitreje in najfineje

izdelujejo na Dunaji ter prav ceno zaračunajo;

vsako naročilo po meri se jako dobro prilaga brez

poskušnje, vendar se vse, kar bi ne ugajalo, vzame

nazaj brez ovire.

Nikdo ni prisiljen kaj kupiti, in prosim vele-

častito občinstvo, da si ogleda velikansko zalogo.

(2156-2)

Z velespoštovanjem

Oroslav Bernatović.

Trgovski učenec

vešč slovenskega in nemškega jezika v go-
 voru in pisavi, sprejme se takoj v prodaj-
 jalno z mešanim blagom.

Natančneje se izve v upravnistvu

„Slov. Naroda“. (2159-1)

Izvrstni Šentjanski

kosovni premog

brez vsakega žvepljenega duha, za vsako kurjavo
 izborna, priporoča po ceni poleg vseh drugih vrst
 premoga za tovarne itd.

Šentjanski premogokop v Ljubljani

Marijin trg št. 1.

Telefon št. 32. (2163-2)

Posamezne vreče 50 kg po 50 kr. (10 vreč po

48 kr.) blagoviti naj se naročevati istotam v pro-

dajalni g. Minibeka ali pri g. Antonu

Gerkmanu, Gruberjeve ulice šte. 1.

Razprodajalci se sprejmo kjerkoli bodi.

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

Specialist za razglednice

R. DITMAR
DUNAJ

Električni

razsvetljevalni predmeti

Petrolejske svetiljke

lestenci, svetilnice

vsake vrste in cene.

Varnostne svetiljke

za olje in sveče.

(2071-4)

Preselitev in razprodaja.

Anton Zagorjan

se je preselil (2130-3)

v Lingarjeve ulice v novo meščansko palačo

(prejšno Kresijo) in tu

razprodaja

vso zalogo, knjige, pisarniški in pisemski papir,
 kuverte, vizitnice, kasete, poslovne knjige, noteze,
 razne šolske zvezke in druge šolske potrebščine itd.

pod tvorniško ceno.

Ker želi vse kar najprej mogoče razprodati, so cene neverjetno

nizke in zato vabi p. n. občinstvo k obilnemu nakupovanju.

Cena darila za Miklavža in Božič!

Cena darila za Miklavža in Božič!

Prodaja najceneje.

Janko Klopčič

Ljubljana, Prešernove ulice št. 4

Prej **Alojzij Erjavec** J. Zor
 črevljarski mojster v Ljubljani, Cevljarske ulice 3.
 Po večletni skušnjaji, kakor tudi po dovršenem
 strokovnem tečaju v Ljubljani c. kr. tehnolo-
 gičnega obrtnega muzeja na Dunaju mi je mogoče
 vstrezati vsem zahtevam svojih p. n. naročnikov.
 Priporočam se prečastiti duhovščini in sl. občin-
 stvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuval.
 Delo je ceno, pošteno in trpežno. V zalogi so
 razna mazila, voščila za črno in rujavu obušala,
 ter razne potrebščine za to obrt. 48
 Kere se shranjujejo. — Vnanjim naročilom naj se pridene vnoze.

MODERCE natančno po životni meri
 za vsako starost, za vsaki život in v vsaki faconi
 priporoča **HENRIK KENDA** v Ljubljani, Glavni trg
 šte. 17. 48
 Skladišče za modno blago, pozamentrije, trakove, čipke, svileni blago, perilo,
 e. e. e. e. klobuke za dame, tkana in kratka roba na debelo in drobno. e. e. e. e.

Josip Oblak
 umetni in galanterijski strugar
 Trubarjeve ulice št. 3
 izvršuje vsakovrstne v njegovo stroko spadajoče
 stvari po najnižji ceni. Palice za okna od 50 kr.
 do 2 gld. 25 kr., kegljiske kroglice 12 cm debele
 1 gld. 25 kr., 13 cm debele 1 gld. 60 kr., noge za
 omare od 3 do 5 kr. — V zalogi ima tudi razne
 cigarnike in zdravstvene pipe do najfinejših vrst.
 Popravila od kosti, roga, morskih pen, jantarja,
 lesa izvršuje po najnižji ceni. 48

! Miklavža !
 priporoča
 pekarija in slastičarna
Jakob Zalaznik
 Stari trg št. 21
 najfinejše, sveže in
 zdrave
 pekarsko in nasladno
 pecivo. 48